

Előfizetési feltételek:

Szétküldéssel
 helyben vagy vidékre postán:
 Egy óra 40 kr.
 Negyedévre 1 frt — kr.
 Félévre 2 frt — kr.
 Egész évre 4 frt — kr.

Kiadó-hivatal:

Kossuth Lajos-utca, (Biharmegyei
 Takarékpénztári épület), hova a hirdete-
 sek és az előfizetés-díjak küldendők.

Egyes szám ára 8 kr.

HÉTFŐI

ÉRTESÍTŐ

TÁRSADALMI HETILAP.

Hirdetések díja:

6 hasábos petisorsért egyszer . . . 6 kr.
 Háromszor és többször 4 kr.
 Nyiltér 4 hasábos petisorsért . . . 20 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetés és
 nyiltéért 30 kr.
 Reklamok soronként 1 frt.

Szerkesztési iroda:

Kossuth Lajos-utca (Biharmegyei
 Takarékpénztári épület).

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Táviratok.

Kasszabetörő banda a fővárosban.

Budapest, decz. 15. (A „H. É.” ered. táv.)
 Papacosta és társainak utódai támadtak, akiknél ugyanazt a vakmerőséget, ugyanazt az ügyességet tapasztaljuk, mint a tavalyi nagy kasszabetöréseknél.

A betörésnek, a mely méltó feltűnést fog kelteni úgy a fővárosban, mint a vidéken is, részletei a következők:

A gyár-utca 29. sz. a. levő Kellner és Mohrländer könyvnyomda szolgája vasárnap reggel hét órakor felnyitván az üzlethelyiséget, a pénztárszobába ment, és itt rémülten vette észre, hogy a nagy Pecher és Hildes-féle vaspénzszekrény fel van törve. A pénzszekrény homlokán egy darabka barna papirosra, horvát nyelven ez volt írva:

Benn nagyon kevés volt;
 Isten önnel uram. A vi-
 szontlátásra.

A szekrénybe eltett 390 frt eltűnt. Az üzlethelyiségben, minden egyéb rendben és érintetlenül volt, apróbb értéktárgyakat nem is tartották érdemesnek elvinni. A vakmerő kasszabetörés híre mint a futó tűz terjedt el a házban, a hol történt.

A fellármázott nyomdatulajdonosok mindjárt jelentést tettek a rendőrségnek. Konstatálva lett, hogy a betörők még kapuzárás előtt rejtőztek a házba, a melynek két kijárása van. Kapuzárás után az üzleti udvarra nyíló ajtaját álkulcsal felnyitották és az üzletbe hatoltak.

Betörő eszközeikkel felfeszítették a kassza jobb oldalának külső vasfalát, a trézormagasságban lyukat furtak, a melyet kitágítottak annyira, hogy egy kéz kényelmesen benyúlhatott a pénztáska belső rekeszeibe, a hol 390 frt készpénz és több ezer forintba szóló takarékkönyvecske volt.

A pénzt elvitték, a takarékkönyvecskéket otthagyták. Sietségükben ott felejtették a tolvajlámpát, furó eszközeiket, a melyek direkt Wertheimszekerény feltörésére készültek.

A betörők az üzletből az utcára nyíló ablakot kinyitva kiugrottak a kövezetre és elmenekültek, a nélkül, hogy valaki észrevette volna őket.

Maga a vakmerő betörés, nem pedig az a körülmény, hogy 390 frtot loptak el, nagyon feltűnő és sok aggodalmat fog okozni a város kereskedőinek, a kik most már nem fogják biztonságban érezni magukat. A rendőrség detektívjei erősen nyomoznak s eddig már van némi eredménye is. Biztos, hogy újra jól szervezett bandával van dolga a rendőrségnek.

Dsemaleddin röpirata.

Athén, decz. 15. (A „H. É.” ered. táv.)
 Általános feltűnést keltett egy a napokban megjelent röpirat, mely „V. Murad és a török dinasztia titkai” czim alatt sok részletet mond el, melyek eddig a nagyközönség előtt ismeretlenek. A mű szerzője, Dsemaleddin bey, az ifjú török-párt egyik legkiválóbb tagja, ki jelenleg távol időzvéen Konstantinápolytól, a röpirat előszavában hangsúlyozza, hogy mindannak szemtanúja volt, a mit könyvében elmond. Jelen volt Abdul Aziz de-thronizálásánál és Murad megkoronáztatásánál, részletesen leírja Abdul Aziz öngyilkosságát, a miniszterek lemeszárását a cserkesz Hassán által elmondja mint fosztották meg Muradot a tróntól, miként jutott Abdul Hamid uralomra, leírja az 1876-iki alkotmány előzményeit, és eseteli az életmódot, melyet Murad folytató, a mióta örültnék nyilvánították. A könyvet, mely görög nyelven jelent meg, ugyszólván a török követség ab-

lakai előtt árulgatják, de az utóbbi a sajtósza-
 badságnál fogva mitssem tehet ellene.

Az iskola-év megrövidítése.

Budapest, decz. 15. (A „H. É.” ered. táv.)
 Szó volt arról, hogy az ezredéves kiállítás alkalmából megrövidítik a tanévet és a tanulókat már májusban haza bocsátják. A miniszter most rendeletet adott ki, melyben kijelenti, hogy az iskola év megrövidítését nem engedi meg.

Egy képviselő fejedelme ellen.

Szófia, decz. 15. (A „H. É.” eredeti. táv.)
 T a k i e f f ellenzéki képviselő négy interpellációt intézett a kormányhoz, melyeknek éle a fejedelm személye ellen irányul. Kifogásolva különösen a módot, miként használja a fejedelmi udvar a nemzeti czimert és rosálja, hogy a fejedelem Euxinograd kastélyt sajátjának tekinti, holott a nemzet azt Sándor fejedelemtől a hozzátartozó parkkal együtt 2 1/2 millió frankon az ország számára megvette.

Eletunt tanítónő

Budapest, decz. 15. (A „H. É.” ered. táv.)
 H a n n i s c h Ilona 27 éves kolozsvári születésű tanítónő vasárnap éjjel Sándor utcai lakásán reménytelen szerelemből karbolsavat ivott. Halál-dokolva vitték a Rókus kórházba.

Megszökött család.

Budapest, decz. 15. (A „H. É.” ered. táv.)
 K o t z ó Pál budapesti gépgyáros feljelentést tett a rendőrségnek Albert Oszkár jászói születésű, 19 éves ügynöke ellen, a ki néhány ezer frtnyi család elkövetése után megszökött. A szökevény csalót, ki valahol vidéken tartózkodik, körözik

H I R E K.

Véres kard-párbaj.

— Hírlapíró és katonatiszt között. —

Tegnap, vasárnap délután egy órakor véres kardpárbajt vívott két fiatal ember egyszerű kávéházi összeszólalkozás miatt.

Lapunk más helyén érdekes cikket hozunk a párbajról, itt csupán a tényekre szorítkozunk, melyekről saját tudósítónk következőket írja:

G a l l o v i c h Jenő a „Nagyvárad” munkatársa a napokban ösazeszólalkozott egyik kávéházban G r é b e huszárhadnaggyal. Természetes, hogy a kölesönös sértést csak vérrel lehetett lemosni.

G r é b e hadnagy báró Clau e és H o l v é d főhadnagyokat, G a l l o v i c h Jenő B e n e d e k Árpád hírlapíró és H é d e r v á r y Hugót nevezte meg segédekül, akik, miután a sértés nagyfokú volt, végkimerülésig tartó kardpárbajban állapodtak meg, bandage nélkül.

A párbaj a huszár-kaszárnyában ment végbe vasárnap délután egy órakor.

Az első összecsapás után G r é b e hadnagy egy vágással az arcán, orrán mely sebet kapott és a lábán a lesiklott kardtól oly súlyos sérülést, hogy az orvosok több mint 2 óra hosszáig voltak elfoglalva a varrás és költözéssel.

G a l l o v i c h baloldalán szenvedett csekély karczólást és így orvosisegélyre nem volt szüksége.

G r é b e hadnagyot a kórházba szállították és állapota aggasztó.

* **A városatya-választás.** A politikai pártok azt hiszik, hogy a megkötött paktum elejét vette a törvényhatósági bizottsági tagok választásakor eddig tapasztalt harc és háborúnak. Kívánjuk mi is, hogy így legyen, azonban az elégedetlenek csoportja mégis csak csinálni egy kis zürzavart. Ez tapasztalható volt a 48-as és függetlenségi pártnak tegnapi délelőtti tartott választmányi ülésén is, ahol egyesek minden áron szerettek volna változtatni a jelölőbizottság javaslatán. A vitában részt vettek: P a k s y Gusztáv elnök, Stern Herman, Kunyhósi János, Weisz Károly, Schütz Albert, Fekete László, Balogh Dóme, Cser János (folytonos közbeszólások között), Serényi Gusztáv, Mészáros József és D e j z s János. A többség kimondta, hogy fentartja a statusquot és a kilépőket fogja pártolói a választásnál. Mint halljuk, J u s t i t Sándor különváltva dolgozik és elüti listával igyekszik megzavarni a békés egyetértést. Reméljük, hogy ennek daczára a legnagyobb csendben fog lefolyni a városatya-választás.

* **A halál torkában.** Izgalmas eset történt ma hajnalban a nagyváradai pályaudvaron. A Budapestről megérkezett vonat várákoston a kolozsvárra, miközben S a j t o s Tógyer fűtő a gépet olajozta, tisztogatta és nem vette észre, hogy a Kolozsvárról érkező vonat a közvetlen mellette levő vágányon robog be. A szerencsétlen embert a gép elütötte és f e j é n, m e l l é n olyan sérüléseket szenvedett, hogy azonnal a biharmegyei kórházba kellett szállítani. A rendőrség szintén megjelent és kihallgatta Sajtost, alinek vallomásából az tűnik, hogy saját vigyázatlanságából történt a baleset.

* **Diszes esküvő.** S z á n t ó Lajos városi közigyám vasárnap délután kötött házasságot K o h n Gizella uraóval az anyakönyvvezetői hivatalban. Az ünnepélyen S a l Feren cz, kir. tanácsos polgármester, ifj. R i m l e r Károly rendőrkapitány, mint tanúk szerepeltek. Jelen voltak: Hillinger Lipótné és leánya, Kohn Emánuelné és leánya, dr. Munk Béla és neje, Deutsch Simon és neje, Szanditz Adolf és neje, Hillinger Miksa és neje, Darvassy Lajos és Korda Miksa, mint rokonok, V e g t i n t e n d á n s és neje Rácz Mihály, Dus László, Hegedüs Géza, Busch Dávid, Bordé Feren cz, Stern Herman, Láng József stb. mint vendégek. K o m l ó s s y József anyakönyvvezető a polgári házasság megkötése után szép beszédet intézett a fiatal párhoz, melyben hangsúlyozta, hogy kétszeres örömmel teljesítette kötelességét, mert a boldog férj nemcsak tisztvársa, de gyermekkori barátja is. Az ünnepség után a „Fekete sas”-ban szükkörű lakoma volt.

* **A 48-as népkör felolvasó estélye.** Vasárnap délután fél 5 órakor »Negyvennyolczas» népkör sikerült felolvasó estélyt rendezett saját helyiségében, melyet szépszámu közönség halgató végig. Az estély első pontját S c h ü t z Gyula felolvasása képezte, a ki a népek politikai jogait fejtegette történelmi alapon, különös tekintettel a magyar nemzet alkotmányos életére. Az érdekes és alapos tanulmányra valló felolvasást a közönség zajos éljenzéssel jutalmazta. T ó t h József nagy tetszés mellett olvasta fel a szabadságharc idejéből merített „Nemzetes asszony” című hatásos elbeszélését. Majd »Rimes jó tanácsok egy pályaválasztás előtt levő ifjunak» és »Válasz egy levélre, melyben egy káplán azt írta, hogy nem kandidálták» című tréfás verseit, végül pedig S z a b o l c s k a Mihály egy hazafias költeményét olvasta fel. A közönség a felolvasás minden számát élénk tetszéssel fogadta. A sikerült estély fél 6 órakor ért véget.

* **Érdekes eljegyzések.** W e i s z Gyula nagyváradai fiatal kereskedő Reich Anna kisasszonyt; V e i s z Sándor tenkei lakos Reich Jolán kisasszonyt, Reich József nagyszalontai polgár bájos leányait jegyezték el a napokban. A vőlegények is, a menyasszonyok is testvérek s valószínű, hogy az egybekelés is egy napon fog megtörténni.

* **Uj árverés a garasos hidra.** A Körspartot és nagypiacot összekötő ugynevezett garasos hidat tudvalevőleg a közgyűlés árverés mellőzése mellett Zách régi bérlőnek adta ki. Mint értesülünk, a miniszter nem hagyta jóvá a határozatot, hanem új árverést rendelt el.

* **Baleset egy nyomdában.** A Laszky Armin nyomdájában vasárnap délelőtt egy gázmotort akart eltávolítani Kaut Károly, a Schopper György géplakatos segédje. Egy létrán a papirpolcra ment fel, hogy a gázcsövet kiszabadítsa a falból, de oly vigyázatlanul sietett lefelé, hogy az ijedségében megkapott papírvágó géppel együtt a földre zuhant, Kaut fején súlyosabb sérülést szenvedett és a rendőrségnél adták meg neki az első segélyt. Szerencséje, hogy a közelben levő nagy géphez nem vágódott, mert különben életveszélyessé is válhatott volna balesete.

* **Debreczenbe nem szabad sertést hajtani.** A debreczeni városi tanács a következő közérdekű hirdetés közlésére kérte fel lapunkat: A sertésvesztől ez ideig teljesen mentes debreczeni sertés-állománynak a vesztől megóvása tekintetéből városunk határterületére vidéki helyről a sertésbehajtást és szállítást mai naptól 1895. év decz hó 31-ik napjáig bezárólag tiltottuk. Rendőrkapitányságunk mint az I-ső foku állategészségügyi hatóság a legszigorubb ellenőrzésre utasított. A tilalmat áthágók a sertések visszautasításán kívül az állategészségügyi törvény értelmében fognak büntettetni. Debreczen, 1895. december 13. A városi tanács.

* **Szabadhegyi Géza él.** Mult számunkban azt irtuk, hogy Szabadhegyi Géza, közkedveltségnek örvendő megyebeli birtokos M. Telegden hirtelen rosszul lett és meghalt. Örömmel igazítjuk helyre, hogy tudósítónk téves információ alapján közölte a hirt, mert Szabadhegyi, hála istennek, friss egészségnek örvend; a ki hirtelen elhalt, az nem ő, hanem Sándor nevű kondása volt.

A Gyermekebarát ülése.

A „Gyermekebarát-egyesület“ vasárnap d. e. fél 11 órakor választmányi ülést, 11 órakor pedig tisztújító közgyűlést tartott.

Ritoók Zsigmond elnöklete alatt jelen voltak:

Ritoók Zsigmondné, ifj. Schwarcz Ábrahám, Berger Danielné, Rechné-Bauer Zsófia urnók; Sal Ferencz kir. tanácsos, polgármester, K. Nagy Sándor és Winkler Lajos jegyzők; dr. Gyémánt Jenő ellenőr; Hegedüs Géza, Farkas Izidor, dr. Kornstein Lajos, Réz Mihály és Wallasek Venczel.

Elnök előterjesztése után a számvizsgáló bizottság jelentését, melyet a mult alkalommal aláírás hiánya miatt nem lehetett a közgyűlés elé terjeszteni, a választmány egyhangulag elfogadta s a közgyűlés elé terjeszti.

Elnök felvilágosítása után a választmány a ruházatra előírányzott 400 frt helyett 500 frtot

szavaz meg s helyesléssel vette tudomásul az elnök azon intézkedését, hogy a költségelőrányszathoz képest még 50 pár eszimat rendelt.

Ezután elnök részletes jelentést tett a választmányának az egyesület működéséről.

A jelentés szerint ruházatra 500 forint 23 krt, élelmezésre 80 frt 40 krt adott az egyesület.

Scholcz Albertné (Kassa), dr. Grósz Albertné utján 10 frtot; ifj. Schwarcz Ábrahám pedig tagsági díjakból 15 frtot jutott az egyesület pénztárába.

Végül elnök a december 1-éről 15-re halasztott közgyűlést megnyitottnak nyilvánította. A közgyűlés első pontját a választmány évi jelentése képezte, mely szerint az egyesület 10174 ebéd-jegyért 1324 frtot, ruházatra 686 frt 64 krt adott ki. Ezen kiadásokat az egyesület saját vagyonából fedezte.

A közgyűlés a jelentést helyesléssel vette tudomásul s 350 példányban kinyomatva, a tagoknak kézbesíteni rendelte.

A számvevő-bizottság jelentését Farkas Izidor és Hegyesi Márton számvizsgálók jóváhagyó jelentése után a közgyűlés elfogadta.

Ugyancsak elfogadták az elszállásoló bizottság jelentését és a jövő évre szóló költségelőrányszat.

Ez utóbbira nézve a közgyűlés felhatalmazta a választmányt, hogy tekintettel a január 11-én rendezendő bál jövedelmére — a kiadásokat a bevétel arányában a szükséghez képest felemelhesse.

Ezután elnök megköszönte a közgyűlés bizalmát s úgy a saját mint tisztársai nevében bejelentette lemondását, az elnöki székét Sal Ferencz polgármesternek adva át.

Sal Ferencz ajánlatára a közgyűlés egyhangulag következőkép alakította meg a tisztikart.

Elnök: Ritoók Zsigmond.

Alelők: Dr. Berkovits Ferencz.

Ellenőr: Dr. Gyémánt Jenő.

Jegyzők: K. Nagy Sándor és Winkler Lajos.

Pénztárnok: Beczkay Lajos.

Gondnokok: Hegyesi Márton, Hegedüs Géza, Löblé Henrik és N. Justh Sándor.

Orvosok: Dr. Berkovits Miklós, dr. Kornstein Lajos, dr. Rednik József és dr. Szabó György.

A számvizsgáló bizottság tagjaivá Farkas Izidort és Wallasek Venczelt választották.

Választmányi tagok lettek: Berger Danielné, Bognár Sándorné, özv. Fejénné, Nagy Gizella, dr. Grósz Albertné, Hegyesi Mártonné, Huzella Gyuláné, Janky Józsefné, Kiss Elekne, Léderer Dávidné, Löblé Henrikné, Schütz Albertné, ifj. Schwarcz Ábrahám, Ternyei Antalné, Tóth Ferenczné, Tóth Jenóné és Vulkán Józsefné urnók.

Továbbá: Adler Ignác, dr. Döry Ferencz,

figyelmet, annyira lebilincsel, hogy az embernek nem jut eszébe elgondolni azt, hogy más is létezhet ő rajta kívül a világon.

Nem lát, nem hall semmit mást rajta kívül. S beszél édes dolgokat a szerelem mindenható hatalmáról, mely még a nyomort is zománczsal vonja be; a szerelem magas erkölcsi erejéről, mely a csapásokat is zugolódás nélkül viseli el.

Elvész minden: gazdagság, pompa, fény; de a szerelem az örök, annak szülője a lélekkel szövötközött szív, s mint ilyen, két erő által létrejött teremtmény tulagyogja a halandó ényészetet.

Ne higgyen neki fiatal ember!

Legyen erős!

Szívét és lelkét némitsa el. Mind a kettőt az előregondoló ész szigoru hatalmának vesse alá.

Gondolja el, hogy mi az, a mit szerelemnek neveznek?

A szívnek olyan színjátéka, melyet a víz a verőfényes nap hatása alatt képes felmutatni, de ha az égen komor fellegek mutatkoznak és gyűlnék fel, eltűnik a pompás színjáték, s a víz sötét, haragos színhelylyé változik át, melynek hullámain nem honolnak többé a káprázatot keltő, élénk színek, hanem sötét benne minden.

Zug, zajong, csapkod.

Ilyen a szerelem is.

A jó sors verőfényes napján bódító, fűszeres, mint a délszak illatos növényzete által megvesztegetett levegő; elfelejteti, hogy létezik nyomor, hogy a munka utját a verejték-cseppek gyöngyei jelzik.

De a balsors bus, haragos éjszakájában úgy tűnik el koszos fejével, a hogy jött. A zománcz

Eszenyi Sándor, Farkas Izidor, dr. Grósz Menyhért, Glatz Antal, Hoványi Géza, Heringh Sándor, Hlatky Endre, dr. Kourád Márk, Kunz Gusztáv, Lévy Zsigmond, Löblé Henrik, Mezey Mihály, Sal Ferencz, Sipos Orbán és Wallasek Venczel.

Végül elnök: Ritoók Zsigmond, a saját és a tisztikar nevében ismét köszönetet mondott a közgyűlés bizalmáért, s ezzel az ülés pontban 12 órakor véget ért.

A keresz t.

— Tanítói jutalom. —

Petőfi egy kis költeményében megemlékezik a keresztről, még pedig következőleg:

Kereszt jutalma a fáradságoknak,
Mindenfelé keresztet osztogatnak.
Aranykeresztet tűznek a fejedelmek
Jobbágyaik mellére; a földművesnek
Oszt a természet buza-keresztet;
Fakereszt illet, megváltók, titeket!

Mikor Petőfi élt, akkor még aligha volt meg az a keresz t, amit a néptanítóknak szoktak osztogatni 40—50 évi borzasztó munka után, mert külföldben aligha be nem veszi versébe a tanítók dekorálását is a megváltóké mellé.

A hosszú szolgálat jutalma egy kis ezüst, vagy egy kis aranykereszt! Most már ugyan van nyugdíj is, nem sok, csak annyi, amennyi mellett el lehet vegetálni az embernek vénségére.

Szegény néptanítók! Elismerő szavakat kapnak a nagyoktól, a hatalmasoktól. Moltke vagy Bismarck szerint — nem emlékezünk bizonyosan, hogy melyik szerint — a néptanítók nyerték meg Königrätz-et, hanem azért a milliárd forint hadi sarzból, azt hisszük, ők kaptak legkevesebbet.

Hjaj! Igy van az! E sorok írója valahol ilyen feliratot látott:

ΙΝΑ ΥΙΛ Ψ > ΙΥΙΔΘ!

Hát így áll a világ össze-vissza. A disharmonia benne a harmónia. Az élet jelenségei legálább erre oktatnak.

Szmetka György nagyváradi községi tanító 42 esztendei tanítókodás után egész fizetésével, 950 forinttal nyugdíjaztatott. Mint halljuk, közelebb „a népnevelés terén kifejtett érdemei elismeréseül“ kap keresztet a mellére.

Nem elég kereszt volt 42 hosszú esztendőn át néptanítókodni?

A „HÉTFŐI ÉRTESSITO“ TÁRCZÁJA.

Szerelem nincs!

— A „Hétfői Értesítő“ eredeti tárczája. —

Irta: Nagy Lajos.

Egy este emlékeimmel tépelődve ültem kis szobámban, midőn egy nagyon halk kopogás ébresszett fel merengésemből.

— Tessék.

E szóra egy állig beburkolt alak lépett be szobámba, magát udvariasan meghajtván, így szólt: az «Óvatosság» vagyok.

Nem tagadom, egy kissé meg voltam lepődve a szokatlan látogatáson, mindamellert helylyel kínáltam meg a rejtelmes idegent, kit eddig csak hírből ismerék.

Igen! Szakítá meg a csendet, én az «Óvatosság» vagyok, az, «Okszerű alapokra fektetett emberi élet» című társaság megbizottja.

Hallottuk ugyanis, hogy a «Boldog házasságkötések elősegítésére irányuló egyesület» ügynöke a «Szerelm» házról-házra jár s Önt is fel fogja keresni.

Tagadhatlan csudálatos erővel van felruházva. Szemében igéző varázslat.

Arcza, mintha alabástromra piros rózsa esett volna, úgy néz ki.

Hangja valóságos zene; mintha távolról mindig közeledő Aeol-hárfa hangjait hallaná az ember.

Midőn megkezdi beszédét, annyira leköti a

Városatyák választása.

Nagyvárad, decz. 15.

(△) Nagyvárad-város választott törvényhatósági bizottsági tagjainak fele része a most lefolyó év végével megszűnik városatyá lenni a törvény rendelkezése értelmében s akik így megbízatásukat elvesztik, azok helyének választás útján leendő betöltésére a folyó hó 12-iki közgyűlés e hó 22-ikét tűzte ki. A három választó kerületben, azaz: Olaszi-, Nagyvárad-Ujváros- és Váradvelence-városrészen tehát folyó hó 22-én (vasárnap) választani fognak 31 városatyát.

Ezelőtt 15-20 esztendővel a törvényhatósági bizottsági tagválasztások meglehetősen erős, szenvedélyes küzdelmek által előztettek meg.

A politikai pártok élesen elkülönözve állottak szemben egymással s e mellett egyes városrészekben voltak szeparatistikus törekvések, a melyek választások alkalmával egyik másik korifeus által lehetőleg kihasználhattak a célból, hogy a város polgárai között az egyenetlenség istápoltsák.

A ki helyi lapjaink ezen időbeli számaint végig forgatná, bizonyára nem egy helyen akadna olyan cikkekre, melyek bámulatba ejtenék.

Ugy állottak szemben egymással az emberek, mintha nem is egy város polgárai lettek volna, hanem legalább is egymásra törő ellenségek. A guelfek és ghibellinek nem vívhattak volna ékeseredettebb harcot, mint alig pár évtizeddel ezelőtt Nagyvárad-Ujváros és Olaszi.

Emlékezzünk az öreg Halász Józsefre, aki harszias cikkeiben odáig ment, hogy hajlandó lett volna a Körös két hidját leromboltatni a két városrész között. Ne közlekedhessék egymással Ujváros és Olaszi polgársága.

A harszias időszak — melynek jelszavai közül gyakran felhangzott a városrészek különválásának ohaja — elmúltak. Az egytűvé tartozás érzete amilyen gyöngye volt amaz időkben, oly erőssé vált most.

Nagyvárad-város polgárságának nincs oka bánni, hogy felhagyott a különválasz-

tási törekvésekkel s erősen összeforrott, mert ime, egyesült erővel, céltudatos vezetés mellett aránylag igen rövid idő alatt oly nagymérvű haladást tett városunk, ami méltán megépheti azokat, akik Nagyvárad előbbi állapotát, anyagi tehetségeit is ismerik.

Ne mondja senki, hogy városunk szellemi és anyagi előhaladását nem az egyetértés, összetartás eredménye gyanánt kell vennünk. Ezt hiába mondaná bárki, mert nem hinné el senki. A közszólam nálunk is bevált: egyesülésben az erő!

Valóban, mióta a fentebb érintett vilongások, széthuzások megszűntek s azok szítói elköltöztek oda, ahol mindenki „csendes ember”-ré válik: lett Nagyváradból város, olyan város, mely úgy hely-, mint néprajzi hivatását felfogva, annak derekasan meg akar felelni.

Örvendünk rajta, hogy a városatyák választásánál egy idő óta félretették nálunk az országos politikai pártok jelszavait. Összejönnek ugyan a pártok, hogy jelöltjeiket megállapítsák, de nem zárkóznak el egymás elől s nem ragaszkodnak mereven ahhoz — mint ez korábban történt — hogy egyik mindenáron 48-as függetlenségi, másik pedig szabadelvű pártit iparkodjék bevinni a város zöld asztala mellé.

Nincs meg a polgárságban ma már az a külválasztási hajlam, mely abban is nyilatkozott, hogy a választó kerület más választó kerületben lakót fel nem léptetett és választott volna városi képviselőjének.

És ez jól van így. Azt mutatja, hogy polgáraink józanon tudnak gondolkodni s többé nem lehet őket félrevezetni.

Más az országos politika, más a város ügyeinek intézése.

Éppen mert így vagyunk meggyőződve, hát megvalljuk őszintén, hogy mi szeretnők, ha a folyó hó 22-iki választás alkalmából ismét azok jutnának be a törvényhatósági bizottságba, akiknek ez év végével mandátumok lejár. Legfelebb azt a pár egyént lehetne mellőzni, akik egy vagy más körülményeknél fogva a közgyűléseket már évek óta alig látogatják, vagy nem is látogatják. Ezek, azt hisszük, maguk se fogják rossz

néven venni, ha helyettük olyanok jutnak be, kik egészséggel, kedvvel, idővel rendelkeznek városatyai jogaik gyakorlására.

A jelenlegi törvényhatósági bizottság oly elemekből van összealkotva, hogy kifogás alá nem eshetik. Még azon tagjai is, akik néhanapján megengednek maguknak egy kis „kirohánás”-t, bizvást beválaszthatók ismét, mert jóhiszeműek és mert szükség van a zöld asztal mellett olyanokra, akik tudnak is, akarnak is akadékoskodni.

Komolyan mondjuk ezt, tehát tessék egészen komolyan venni.

A nőkről.

— Apróságok. —

A nők inkább megbocsátanak egymásnak egy hibát mint — egy sikert.

Irtásatok ki a kíváncsiságot és a tétlenséget és nem lesz többé hűtlen asszony a világon.

Hamarább meglehetne olvasni, hogy hány csepp van a tengerben, mint azt, hogy hány vágya van egy asszonynak.

Nem lehet sem annyi jót, sem annyi rosszat mondani az asszonyokról, a mennyit megérdemelnek.

Ha a nő a szerelmi vallomás fölött dühösködik, közel van hozzá, hogy viszonzza, ha hallgat, még többet akar hallani; ha sir, azt akarja, hogy vigasztal; ha nevet: el vagy veszve.

Nincs az a toilette-darab, mely jobban díszítené a nőt, mint — a szemérem.

A nő szerelmét rendesen egy — új szerelem öli meg.

Aldás és átok.

— A falyol alatt. —

A nő az áldás . . . Nem: — a nő az átok. Nézd meg azt a galambfőhár haju vén embert, hogy bomlik azután a fiatal ördög után, akinek szénfekete szeméből csak úgy ömlik az igazet tüze, akinek eperajka közül bódító pára árad ki, mialatt a pénzen vásárolt csókot oda adja az öreg gavallérnak.

Hát az az ölelés, az a kaczagó, trillázó mézes-mázos beszéd, mely elbűvöli. Az a finom, formás két patyolat kar; az a hattyunyak, melyről büszk

Oh azok a francziák!

A „Hétfoi Értesítő” számára fordította: Krasznai F. Mari.

Észak-Németországban borzasztóan álszemérmesek az emberek. Erkölcsei érzékük mimose-szerűen érzékeny, és a szegényen azon tisztességes szín, a mely oly jól illik a morális nézetek égszinkéjéhez, nem fáj el, minden — illetlen alkalommal »fellobbanni».

A leplezetlen asztallábak és meztelen csillárudak, a melyekkel sajnos a legjobb társaságban is találkozunk, az álszemérmesek szemében már rég szállkát képeznek; sőt egy hölgy-ismerősöm átálja megmutatni serdülő leányának a közelfekvő Szász-Svájcz hegyeit, mert a szállkák meztelenek.

Ugyanazon hölgy az, ki lda leánya tizenhatodik születésnapján illőnek tartja a viruló szüz szobájából eltávolítani Bismarck arczképét, mert hát végre az is »férfi».

Ilyen körülmények között érthető a gyűlölség a francia iradalom »sikamlóssága» ellen, különösen a mi a drámaik illéti; igen, megengedem, hogy a Palais-Royal, vagy Ambigu kevés repertoire-darabjai alkalmas arra, hogy egy leányintézet növendékei igazgatónjuk születésnapja ünnepélyét annak előadásával emelhessék; de hiszen tulajdonképen nem is ez a drámai költészet célja. Ha egy ilyen könnyed párisi darab átröptül a határon Berlin felé, úgy jár mint a tarka pillangó, melyet a pajkos fiu kalapjával megkerget; ha végre kalapja alatt van, akkor letérdepel mellette, óvatosan emeli azt felebb-felebb, hogy annál jobban vizsgálhassa szákmányát, aztán felgombostúzi az ártatlan teremést, és végre meg szárnyait is kitépi. Aztán szabadon bocsájtja, hadd boldoguljon.

Igy tesz a tulszigoru Censura. Először elnyomják az illető szindarabot, a közelebbi vizsgálat dönt aztán a további sorsa fölött. Sok vigjáték nem is lát többé napvilágot, némelyek hosszú vita után végre szabadon bocsájtatnak, legtöbnyire azonban csak olyan föltétel alatt, hogy a francia méreg-anyag előbb német alapossgággal kivonandó belőle, mert »különben nem lehet bemutatni a francziákat!»

Nem mondhatom, hogy valami különösen tisztelen a censorokat, holott ugyszólván még ők az egyedüliek, kik gondoskodnak néha arról, hogy ne nyomtassanak ki mindent, a mit megírnak, ennek daczára felületes baráti viszonyban vagyok e hatóság egyik tisztviselőjével.

A multkor kedélyesen együtt mulattunk, és miután jó emberek lelki tulajdonságai közé tartozik, alkalomadtán azt, mit szívükben egymás ellen táplálnak, a kedélyes megegyezés kellemes kilátása reményében, határozottan egymás szemére lobbantani, nem hallgathattam el barátom előtt azon személyes meggyőződésemet, hogy milyen következményei lehetnek ezen, több nemzedékre kiható rendőri intézkedésnek, a midőn is a francziákat a veres »Leouville» ügyes ékesszólása felhasználásával pártfogásom alá vettem.

A hivata'nok vörösczeruza hegyéhez hasonló, karakterisztikus orrával fintorított egyet és öntudatos, meggyőző felsőbbbséggel rám nézve, halkan így szólt: »Higgye el, a francziák mind gazemberek, nem szabad kihagyni semmit, semmit . . . Fejemet ráztam. . . . Várjon csak, kérem» — folytatta — »küldök Önnek holnap valamit, nézze át, aztán beszéljen.»

A könyvet megkaptam. A naturalisztikus skola

»sok, a szöveget magyarázó illusztrációkkal» teli művet vártam és meglepetésemre egy pádagogik, munkát találtam: egy francia-német grammatikátl melyben láthatók voltak a veres írón kiáltó színéve irt megjegyzések, vonalok és keresztek; természetesen ezen helyeken olvastam legelőbb, és nem minden vonatkozás nélkül reprodukálom azokat. Ki könnyen pirul, jól teszi, ha egészen átlapozza.

A grammatika, mint a többi tankönyvek, leczkébe van beosztva. De milyen leczkék ezek! Mindjárt a második leczkében az áll: »Nagyanyám kertben van. Nagyapám eladta a kertet a vadászknak.»

Itt a piros czeruza rámutatott a törvény ama paragrafusára, a mely az ocsmány leány-vásárt illéti. A harmadik leczkében meg épen-séggel ránk vigyorog az ismert közmondás: »Alter schüttzt vor Thorheit nicht» nyers cynismusa. Ott a következő olvasható:

»Barátotok nagyatyja és kertészünk felesége pinczénkben vannak.»

Egy dühös vonás, melynek nyomai még a könyv harmadik részében is láthatók, van a következő mondat-csoport alatt:

»A mi jó nagybácsink elutazott. Jó nagybácsink barátja megérkezett. Nagynénénk meg van elégedve.»

Nos, azt hiszem, fölösleges ezen még látszólag is szándék nélküli összefüggés aljasságára rámutatni; a német toll, a mely különben mindenre használható, egyszerűen vonatodik minden megjegyzéstől. De még csak a 3-ik gyakorlatnál tartunk. Menjünk tovább:

4-ik Gyakorlat: »A hold kerek. A kert pad kényelmes. Hol van jó testvéred? Testvérem és a bátyád a kertben vannak.»

kén csillognak le a becsület, a tisztesség árán szerzett briliántok.

Az az ésbontó, hullámzó mell, melyhez hasonlót csak a művész zseniálitása tud teremteni, azok a kecses, kiszámítottan bájos mozdulatok: mind, mind lekötik, bolonddá teszik az embert.

Az ilyen szépség olyan mint a pók: a közlébe jutott nyalakodó legyet egy perc alatt behálózza és kiszívja életerejét.

Megfosztja esztől, megfosztja jó érzésétől, pénzétől, boldogságától, hogy ott előtte égen el, pusztuljon el az érzékiség hamvasztó tüzeiben.

A nő az átok; a nő az ördög.

A nő az ördög. . . Nem: — a nő az áldás.

Nézd csak, hogy takarékoskodik, hogy vigyáz a keresményedre, hogy vonja meg magától a legszükségesebbet is; téged akar megkímélni a nagy gondtól, a kimerítő fáradságtól.

Lázás izgatottság fogja el, ha »az ur« haza érkezett és megkészt az ebéd. Kipirult arccal siet eléd egyszerű gazdasszonyos öltözékében, és hogy kéri a bocsánatod a késés miatt.

Faggat, ha rossz kedved van, mi a bajod. Vigasztal, ha bajba vagy, remélni, tünni tanít és az apró gyermekeket vezeti elébed, hogy lásd bennük a jóleső boldogságot, a kecses reményt.

Olyan félve, olyan kerülő utakon adja tudtadra, hogy bizony már megint pénz kell; nem lehet elodázni a kiadásokat és te boldog vagy, mikor látod, hogy a házad, a te otthonod minden zugából az önzetlen szeretet melege árad feléd.

Milyen különbség van a hitves és a szerető csókja, ölelései között.

A hitves csókja, ölelése bátorítás a küzdelemre, a munkára; a szeretőé kéjes izgalom, mely perzsel, mely megadásra, lemondásra kényszerít. Az egyik nemes, öntudatos érzés, a másik nemtelen mámor, melyből csak a sülyedés fertőjében lehet felébredni.

Mindenütt van hitves, mindenütt akad szerető.

A családi élet boldogságát hány esetben törlik, zuzzák össze ezek a bűbajos „angyalok“ és a hitves síró gyermekeivel hiába megy panaszra, sem a törvény, sem a mai társadalom nem segít.

Törvény nincs alkotva az ilyen fosztogató népségek ellen; a társadalom sem érezte velük a büntetést, inkább kalapot emel előttük, mert briliántokat, csipkéket hordanak a szegény családoktól elrabolt koronákból.

Nagyváradon különösen nagy számban vannak

Kérem, a kertben holdfénynél! De csak tovább. — Csak lássuk el magunkat ethikai öntudatunk mentő-övével és sülyedjünk el egészen a francia posványban. Egy már előbbi helyzetet akar ecsetelni a hetedik gyakorlatban:

»Sógorotok szereti a eseresznyt. Tanítónk leánya is szereti a eseresznyt. Sógorotok gyümölcskertje nagy, tanítónk eladta gyümölcsös kertjét. Nos azt hiszem, hogy ezt már ujjonkon lehet kiszámítani, hogy a sógor, ki már a 6-ik gyakorlatban feltűnő toladó módon közeledett a földművelő unokahúghoz, — a tanító leányát rá fogja tudni beszélni, hogy »ereszesnye-evési szenvedélyét (Oh te francia gazember) az ő kertjében kielégitse. De csak tovább:

13-ik gyakorlat. »A kapitány elutazott, de unokatestvérem nem utazott el. Hol van unokatestvérem? Unokatestvérem beteg; levelet ír, a kapitány nem ír levelet.«

Aztán így hangzik:

»Károlynak kék szeme van. Szomszédunk feleségének barna szeme van. Szomszédunk gyermekének kék szeme van.«

Itt szándékosan tartom magam vissza a magyarázatoktól, egyrészt mert tollam vonakodik tőle és másrészt azért, mert azért, hogy ezen szavak értelme az ártatlan olvasók értelmiségét megközelítene a baj még nagyobb lenne. A szegényvíz vizsgálója visszazugázik hasonlóképpen a 15-ik gyakorlat keresztülhúzott piros vonalából, a mely így hangzik:

»A vadász özvegye elvesztette gyűrűjét. A katona és a vadász özvegye keresik a gyűrűt. A gyűrű az asztal alatt fekszik. A katona szerénytelen.«

ezek a csábító démonok és legtöbb közülük a családos emberek után veti ki hálóját.

A köztisztviselőben állott férfi, aki éveken keresztül csak az ő kedves otthonában érezte jól magát, akinek élvezet volt a munka, aki szép vagyonszerzett magának lankadatlan szorgalmával, ma anyagilag és erkölcsileg tönkretéve bocsánatát kéri az utóbbi két év alatt megsanyargatott, testben és lélekben beteggé tett hitvesnek.

A szerető nem vesztett semmit; — a feleség mindent.

A nő áldás; a nő átok. . .

A tisztviselő férfit nem foghatja meg az átok és gondolatában, tetteiben hű kísérője az áldás.

Sarkadi Ignác.

Tisztviselők fogyasztási szövetkezete.

Nagyvárad, decz. 15.

Nem új dolog, amit elmondani akarunk.

Sok helyen igen praktikusnak, igen életre valónak bizonyult ez a szövetkezés és különösen a kiszűrt tisztviselők és hivatalnokokra nézve valóságos jótétemény számba megy annak üdvös hatása.

Könnyen megérti mindenki, ha egy kis számvetést tesz azokról a kiadásokról, melyek a háztartásban okvetlenül előfordulnak.

A legszerűesebb életmód mellett is, ha négy, öt tagu a család, havonként 50—60 forint megy el a háztartásra, ami évenként 600—720 forint összeget képvisel.

Milyen jól esnék a kiszűrt tisztviselőnek, ha annak csak 15°-a is a zsebében maradna, Majdnem száz forintot takaríthatna meg évenként, ami éppen felér a most élvezett drágasági pótlékkal.

A törvényhatósági bizottság — mint azt már bizonyosra vehetjük — tőle telhetőleg rendezni fogja a tisztviselők fizetés-emelését, valóságos hanyagság és bűn volna tehát, ha meg nem alakítanak a fogyasztási szövetkezetet, mely legfeljebb egy kis munkát igényelne az érdekeltektől és minden anyagi áldozat nélkül éppen nem megvetendő, a fizetés-emeléssel majdnem egyenlő pótlékhoz juthatnának, melyből sok igényt lehetne kielégíteni.

Hogy a fogyasztási szövetkezet miképpen lehetne megalakítani, arra nézve két javaslatot lehetne tenni:

Az egyik, hogy raktárt tartana fenn a szövetkezet, melybe az első forrásból szereznék be az árukat és igazolványra onnan történne a bevásárlás. De ez részint a költséges kezelés, részint az érdekeltek különböző ponton levő lakhelye miatt keresztül vihetetlen.

Ezen diszes gyakorlat befejezését egy mondat képezi, mely a szélén reprodukált porosz büntető-törv. könyv híres 183. §-át legkimerítőbben jellemzi.

»Hol a lámpa? A lámpa nincs a szobában, de Antal és a szomszéd unokahúga a szobában vannak. Antal szereti a világosságot, de még jobban a sötétséget.«

Bizonyosan okai vannak ezen világosságot kerülő Antal urnak. És így még tovább kimondhatatlan ocsmányságok térdig érő sarában egészen a 75-ik gyakorlatig; a szótárok rendszeres növekedésével természetesen nyernek a kvalifikálatlan esetlelések festői szélességben, a vezermotívum a házasságtörés marad, minden alakban, minden változatban.

Fogtam a könyvet, — föltettem kalapot és barátomhoz siettem, hogy neki ezen tisztviselő nyelvűt egy sokatmondó tekintettel, a mely bünbánó kérést és mély undort fejezett ki — visszaszármaztassam. Kifejezésteljes arcvonásai kimondhatlan undort árultak el, midőn a sikamlós könyv kezébe került. A hivatalnok elzárta a pádagóiai szegycsücsöt egy magas, fiókos szekrénybe, mely látszólag kizárólag a francia irodalomnak volt szánva, mert az egyes fiókok fölött a legismertebb neveket pillantottam meg: Augier, Belot, Claretie, Daudet, stb. egész Zoláig, a melynek fióka fölött azonkívül még egy halottfej-vignetta volt ragasztva, mint a minőt a gyógyszerészek azon üvegekre szoktak ragasztani, a melyek mérget tartalmaznak.

Oh azok a francziák!

Mialatt újra íróasztalához közeledett, intett nekem, és az ő szokott, erkölcsnemesítő hivatalos helyiségeihez oly jól illő suttogó hangon

A másik igen egyszerű. A fogyasztási szövetkezet szerződést kötne a legolcsóbban ajánkozó cégekkel és azok szolgáltatnák ki a szükséges cikkeket a felmutatott igazolványra.

A különböző lakhelyekre tekintettel, minden városrészben lehetne egy-egy céggel szerződni.

Szinte hallani véljük az ellenvetést: mit érünk mi azzal az olcsó bevásárlási forrásokkal, ha csak kevés pénzen juthatunk az árukhoz?

Erre is megadjuk röviden a választ.

Minden szövetkezeti tagnak hitelt lehetne nyitni egy havi időre fizetésének aránya szerint, a belépéskor adandó ama nyilatkozata alapján, hogy lekötött járandóságát a tartozás erejéig és felhatalmazza a városi pénztárt, hogy azt levonásba hozhassa.

Igy nem lenne kezelési költség, szövetkezeti költség is csak annyi, amennyi az igazolványok kiállításából felmerül.

Azt hisszük, hogy midőn egy tekintélyes számú tagokból alakult szövetkezet ajánlattételre szólítja fel a kereskedőket és iparosokat, a pályázati hirdetés nem marad meddő és az elől említett százalék-kedvezményt egész bizonyosra lehet venni.

Akitől ez az intézmény fáradságot igényelne, az egyedül a város derék főpénztárosa: Hegedüs Géza lenne.

Hegedüs Géza pedig olyan nemeslelkű ember, olyan igazi kolléga, aki tisztviselőtársaiért még nagyobb áldozatokra is képes, amint azt már több ízben bebizonyította.

Természetes, hogy az a kérdés is felmerül, ki vegye kezébe az ügyet.

Erre nézve a legalkalmasabb egyén Ragány János, a népszerű főszámvevő, aki szintén olyan ember, hogy mindentűt segít, ahol lehet.

Tessék ezt a kis fizetés-emelést is rendezni.

Scriptor.

Az orpheumok ellen.

Nagyvárad, decz. 14.

Dankó Pista itt volt Nagyváradon; önkénytelen eszünkbe jutottak a német zengerajok, melyek elkezdve a fő- és szekvárostól, Magyarországszerte terjesztik a zenei izléstelenséget, trágárságot, hogy az erkölcsstelségről ne is szóljunk.

Igazán csodálatos jelenség, csaknem felfoghatatlan, hogy az ilyen vándor, leginkább német népének kesek minő hatást tudnak elérni az ő izetlen, a mellett trágár és obscén kupléikkal. A tarara bum dié, aztán Goldstein Számi s ehhez hasonló művészi darabok úgy terjednek, mint akár a ragály.

Elénekelik ma Budapesten a Somosi-fele orpheumban, megfelelő szoknya-libegtetéssel s holnap már Debreczenben, Nagyváradon, Kolozsvárott, szóval az ország valamennyi városában azt a nótát csinálja a cigány, azt ordítja végig az utcákon a sus.ter-gyerek, azt füttyörszi a komfortéblis kocsis.

mondá: »Igazán jól esik az embernek, ha ezekkel szemben egy német művet szemlél!« Ezalatt egy vékony könyvet nyújtott át nekem, melynek ez volt a címe: »A legfontosabb a francia nyelvben stb. Szerző sajátja.« — Milyen másként hat rám ezen jel. . .

Már a valódi német kifejezés »Selbstverlag!« Ah, — én is megmáztam — pedig alig vagyok husz éves — egy írói élet kálvária-hegyét. Nézzük meg közelebbről a kiválóan tisztviselő kinézésű könyvecskét. A »legfontosabb a francia nyelvben« szerzője szintén gyakorlatokra osztotta be a könyvet, de ő »ebédek«-nek nevezi azokat, és a mit itt föltalál, az nem a francia erjedő házasságtörési mérge, hanem a jámbor gondolkodásmód sűrű teje. »Minden ebédnek védjeggyel kell ellátva lenni. Tekintetem az ötödik ebédre esik: A katona, a ki a frivol francziánál özvegyekkel gyűszűket keres az asztal alatt, ki unokatestvéreket czudarul elhagy a kritikus pillanatokban, sans adieu, itt tisztább, fényesebb világításban jelenik meg. Itt ez áll:

»A napfelkelte szép, de a katona oldalfegyvere még szebb.«

»A kapitány dicséri a bátor katona fényes gombjait.«

»A gránátos fénymázüvegecskéje nagy, de a gránátos gombja még nagyobb.«

»A jó katona szereti a putzport.«

Miért lovagolnak a tisztok?

»Mert nincsen semmi dolguk. Nagybátyánk is lovagolna, ha katona volna, de ő csak kereskedő. — Szégyelheti magát.«

»Apám szereti a hadgyakorlatot, de még jobban a háborut.«

A mi régi jó népdalaink lassankint kimennek a divatból; azok a népdalok, amelyeknek párja alig van, vagy talán nincs is. Kiszorítja őket a kuplé. Olyan az éppen, mint a haszontalan gyom, mely felüti fejet a virágos-kertben s elnyomja a virágokat.

Fővárosi, valamint vidéki hírlapjaink koronkint felszólalnak a német zengerájok ellen, mint a melyek germanizálnak. Mi nem tulajdonítunk nekik ilyen hatást. Jaj volna Magyarországnak, ha már ott állana, hogy amit az abszolutizmus nem tudott keresztül vinni, az a vándor német népének sikerül. Ettől távol vagyunk talán. Hanem hogy izlésünket megvesztesse, erkölcsünket korrumpálják: annyi bizonyos.

Aki figyelemmel kísérte az utóbbi időben készült népdalokat, az — ha van a magyar dalról egy kis fogalma, van fölértéke — vehette észre, hogy egy jó részük nem magyar többé, hanem olyan kotyvalék, mely ellen a magyar zenei érzéknek fel kell lázadnia.

Par év előtt a magyar országgyűlésen Eötvös Károly méltónak tartotta a magyar zenét arra, hogy mellette felszólaljon s hogy a nemzetnek ezt az árva gyermekét a kultusz-miniszter figyelmébe ajánlja. A lelkes dikciót megtapsolták s aztán napirendre tértek felette.

Pedig, hogy a nemzeti zenének a nemzeti érzület fenntartásában nagy szerepe van: ki tagadhatná?

Hát mi, megvalljuk, fájlaljuk midőn azt kell látnunk, hogy nemzeti zenénk kezd korszakodni s örök-szép népdalaink — melyekből egy zenei zseni a legfelségesebb műremeket teremthetné meg — oly zenetermek mellett hanyagoltnak el, mint a mostanában felkapott haszontalan s a mellett trágár orfeumi kuplék.

Dankó Pistát, aki körútra indult, hogy népdalainkat ismertesse, megkedveltesse — nem pártoljuk, üres házak előtt játszott Elég szegyen.

Akik az ő kis gárdáját meghallgatták, bizonyára lelki gyönyörűséggel mulattak s igazat adnak nekünk abban, ha a német népének által terjesztett érzékesiklandoztató, szemérmelen és erkölestelen trágárságok ellen ez alkalommal felszólalunk s a mi szíves, egyszerűségükben is bájos népdalainkat védelmezzük. **R. M.**

Előfizetési felhívás.

„Hétfői Értesítő“ cím alatt egy heji lapot alapítottunk.

Az eddig megjelent számok igazolták annak létjogosultságát, mert a közönség pártfogásába fogadta.

A „Hétfői Értesítő“ hézagot pótol az által, hogy akkor jut az olvasó közönség kezébe, mikor más hírlap nem jelenik meg, vagyis minden hétfőn reggel, hézagot pótol továbbá az által is, hogy mint társadalmi közlönynek fontos

Tekintetem mindjárt barátságosabb színt öltethetett, észrevettem ezt az élénk visszfényen, mely a censor különben hivatalosan komoly arczán tükröződött, ki figyelmemet a későbbi »ebédek«-re, melyek fölött a »dessert« szót is írta, irányította. Itt mindjárt szabadabb hang uralkodott, a társalgási nyelv tarka virágokból kötött koszorúillata csapott felém; minő szemérmes illat áradott abból, ellentétben azzal a kényszer-szaggal, melyet a másik könyv terjesztett. Itt van belőle néhány példa, melyet találmra, válogatás nélkül szakítottam.

»A papagáj épen most házassodott. — A nagyanya színes pillangót fog. A kolibri jobb utra tér. — A szobrász csontjai állhatatosak.«

Itt a cenzúra »karokat« ajánlott »csontok« helyett; e korrektúra a nyilvános illem érdekében csak ajánlatos. Továbbá:

»Legyeknek, tüdőnek és malmoknak szárnyai vannak. Mi szeretjük a földmivelő csizmáit. — A költő a kutyával játszik...«

A Censor türelmetlen volt, itéletemet akarta hallani; félbeszakított: »Nos észrevettem itt valami megbotránykozót?« Magasztos fejbőlintással ráztam fejemet: »Semmit, a mi visszatartana attól, hogy a könyvet nyugodtan bármely német asszony kezébe adjam.« — »Mily szép volna hivatásunk« — folytatá a Censor — »egészen másképp oszthatnók be iroda-óráinkat, ha ezek a franciaiak nem volnának!...«

Ajánlottam magam és gondolatokba elmerülve mentem haza, hogy leírjam ezt az értekezést, a melyet — igen kérem a tisztelt olvasókat — ne vegyenek nagyon komolyan.

feladata van a fővárosi és nagyvárosi politikai napilapokkal ellentétben — melyek majdnem kizárólag a napi politikai eseményekkel foglalkoznak — csak társadalmi ügyek, illetve a különféle tudománykörök, művészetek, ipari, kereskedelmi, közgazdasági kérdések, élethivatások bajival foglalkozni mindig és mindenkor a független és hamisítatlan igazság keresése és érvényesülése szempontjából.

Erős meggyőződésünk, hogy az igazság érvényesüléséhez csak tiszta eszközök és tisztességes hangon tartott tárgyalások vezethetnek: a „Hétfői Értesítő“ hangja, modora tehát csak tisztességes és tiszta lehet a jövőben is.

Lapunk egyik kiemelkedő elve a társadalmi békének megóvása, melyet azonban nem az igazság elnyomásának árán akarunk érvényre juttatni.

Tiltakozni fogunk az ellen, hogy a családi élet szentélyébe, vagy a közélettel összefüggésben nem álló magánügyekbe bárki beleavatkozzék, de viszont igyekezni fogunk, hogy a nagy közönséget joggal érdeklő események az igazsághoz híven kerüljenek a nyilvánosság elé.

Törekedni fogunk jövőben is arra, hogy változatos, tartalmas lapot adjunk az olvasó kezébe.

Nem csinálunk magunknak ezuttal sem nagyhangú reklámot, egyszerűen utalunk az eddig megjelent számokra.

Az aktuális és ismeretterjesztő cikkek, szóval a lap tartalma elég bizonyítékot szolgáltatnak arra nézve, hogy a „Hétfői Értesítő“ nek van létjogosultsága.

A „Hétfői Értesítő“ munkatársainak névsora:

Adorján Ármán dr.,	Krasznainé F. Mari,
Adorján Emil,	Komlós József dr.,
Bodor Károly dr.,	Lakos Lajos,
Bozóky Géza,	Mandel Viktor,
Dus László,	Nagy Lajos,
Dési Géza,	Perényi Kelemen,
Edelmann Mányhért dr.,	Racz Mihály főmunkatárs,
Erdős Miksa,	Rátkay József,
Fodor Gyula dr.,	Ragány János,
Gyémánt Jenő dr.,	Réz Mihály,
Grosz Mányhért dr.,	Sztari I. János,
Gara Akos,	Sarkadi Lajos dr.,
György István,	Sziládky Imre,
Hajduska Árpád,	Varnay Ferencz dr.

E névsornál nagyobb reklámra nincs szükségünk és reméljük, hogy az olvasó közönség jövőre is támogatni fogja a „Hétfői Értesítő“ nemes szándékában.

Nagyvárad, 1895. decz. hó.

A szerkesztőség.

A „Hétfői Értesítő“ a legolcsóbb és legtartalmasabb heti lap; minden hétfőn 5000 példányban jelenik meg.

Előfizetési feltételek:

Szétküldéssel helyben vagy vidékre postán:
Egy hóra . . . frt 40 kr. Félévre . . . 2 frt — kr.
Negyedévre . 1 frt — kr. Egész évre . 4 frt — kr.

Aki január hó 1-től előfizet, a lapot ezen határidőig ingyen kapja.

Előfizethetni lehet a kiadóhivatalban, L a s z k y Ármán papirkereskedésében Kossuth-utca 19.20.

Óra, ékszer és drágakövek.

ERTLER MÁRKUS

Bémer-tér,

ifj. Kohn Sámuel üzletével szemben.

Uj, legolcsóbb bevásárlási forrás!

Jogász-matineék.

Nagyvárad, decz. 15.

Nagyvárad társadalmában a jogakadémia polgársága ha nem is döntő, de mindenesetre szám-bavehető befolyást gyakorolt mindig, és gyakorol most is a közéletre. Csudálni lehet hát, hogy utóbbi időben nem igen ad életjelt magáról. Elmaradtak a multban oly fényes sikerrel megtartott matineék is.

Ezelőtt 2 évvel az akadémia önképzőköri elnöke: Baróthy Pál a matineék rendezése által akarta a nagyvárosi előkelő társadalmat közelebbi, bizalmasabb viszonyba hozni a jogakadémia belső szellemi életével, ami akkor sikerült is.

Azóta a nagyvárosi társaság nem találkozott a jogakadémia polgárságával, legalább a szellemi téren nem. Nem akarom a tagadhatatlanul fényes, és kedves emlékü jogászbálokat felemlíteni, hisz ezek rendezése a joghallgató polgárok noblesse-oblige, hanem czélzok a megtartható és kevés, mondhatni semmi anyagi kockázattal nem járó, elől említett jogász-matineékre, a melyek szép anyagi hasznót is hoztak annak idején a joghallgatókat segítő egyesület pénztárába.

Midőn a mostani jogak. önk. köre megtartotta a tisztikar választását, az önképző kör elnöke megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy az önképzőkör ezidei programjába a matineék rendezését fel fogja venni.

Mindig vártuk, hogy végre az elnöki meghívó meg fog jelenni az alma mater fekete tábláján, de hiába. Pedig a mostani jogászfjúság sok oly tagot számlál kebelében, a kik a helybeli lapok munkatársai, s vannak viszont olyanok, a kik fényes társaságokban mozognak, s képesek volnának a matineéknak propagandát csinálni. A mult sikerei is elég garanciát nyújtanak a vállalkozásra; a jogász-matineék mindig oly látogatottak és kedveltek voltak, hogy büszkén hivatkozhatnak azokra a rendezők. Ha akkor nem hiányzott a kedv és vállalkozási szellem, miért hiányoznék most?

Ezek után joggal kérdezhetjük az önképzőkör tisztelt elnökét, hogy miért nem tesz lépéseket a matineék rendezése érdekében?

Nagyvárad-város társadalmá mindig jóakaró figyelemmel kísérte a jogakadémia társadalmi mozgalmait, reméljük, hogy most is örömmel jelennek meg azokon a matineékon, melyeknek dícsősége a jogászfjúság nevéhez fűződnék.

Sziládky Imre.

OTTHON-KÁVÉHÁZ

a Szt.-László-téren.

A volt „Polgár-kávéház“ teljesen renoválva; újonnan csinosan berendezve. — Üzletvezető: **Breyer M. Károly.** Pontos kiszolgálás, kitünő italok.

A kényurak.

— Kiszakított lapok a történelemből. —

Burckhardt Jakob híres könyvének első kötete: „A renaissancekori műveltség Olaszországban“ pár nap előtt jelent meg, mint a Magyar Tudományos Akadémia kiadványa. Sok érdekes van benne Olaszország XIV és XV. századbéli kényurairól.

Az akkori firenzei szerzőknél állandó s mély gyűlölettel találkozunk a kényuri viszonyok ellen. Már a fényes felvonulás, a díszöltözet, melylyel a kényurak tán kevésbé hűségnek akartak eleget tenni, mint inkább a nép képzeletére benyomást gyakorolni, erősen kihívja gunyjokat. Már Petrarca úgy találja, hogy a kényurak fel vannak diszítve, »oltár ünnepnapokon.« Hát még ha szerencsés esik kezükbe, mint Pisa a ujdonsült dogéja, Agnelló (1364.) ki az arany kormánypálczával szokott kilovagolni s aztán otthon az ablaknál mutatta magát »a hogy ereklyéket mutatnak«, szőnyegre és aranszövetből való vánkosoakra támaszkodva; térdén állva kellett őt kiszolgálni és úgy szólítani, mint a pápát, vagy a császárt. Dante írja: »Mi egyebet hangoztatnak harsonáik, csengettyűik, tülleik és fuvoláik, mint: ide hozzánk ti hóhérok! ti ragadozó madarak!

XIV. századbéli festők (A m b r o g i o d i L o r e n z o) a kényuralmat szörnyeteges, sisakos, páizsos lénynek tüntetik fel, mely erős vár előtt tró-

nol, vétkektől körül véve, lábainál a letaposott igazság, oldalán elpusztított falvak és városok.

A XIV. század kényuralmának legteljesebb és legtanulságosabb kifejlődése a Viscontiaknál található Milanóban, Giovanni érsek halálától (1345) fogva. Visconti Bernabó-ban félreismertetlenül családi hasonlatosság mutatkozik a legborzasztóbb római imperátorokkal. Államaiban pápának mondotta magát, elkobozta a papság birtokait és a papokat börtönbe vetette; a legfontosabb állami cél a fejedelem vadkan-vadászata; aki ebbe ártja magát, kínos halállal bünhődik; a reszkető nép 500 kutyáját kénytelen etetni a legszigorubb felelősség mellett jóvoltukért. Az adókat minden elképzelhető kényszer-eszközökkel fölemeli, hét leánya mindegyikét 100 ezer arany forinttal kiházasítja és óriási mennyiségű gyűjt. Felesége halálakor (1384) értesítést jelent meg az alattvalóknak, hogy amint egyébkor az örömet, úgy most a fájdalomakat is osszák meg vele és egy évig gyászt hordjanak.

E kényuralt öcsöce: Giangaleazzo (1385) fosztja meg uralmától, elfogja a börtönbe zárta palotáját a népnek prédára bocsátja.

Giangaleazzónál hatalmasan jelentkezik a valódi kényuri érzék a nagy és rengeteg iránt. Háromszáz ezer arany forint költséggel gátakat épít, hogy a Minciat Mantuától, a Brentát Paduától tetszés szerint elvezethesse és a városokat védtelenné tehesse, sőt nem lehetetlen, hogy azon törte volna az esztét, mint lehetne a velencei lagunákat lecsapolni.

Megalapítva „a legbámulatosabbat valamennyi kolostor közt“, a Certosát Pavia mellett és a székesegyházat Milanóban, mely nagyságra és pompára a kereszténység összes templomait felülmúlja, sőt talán a palota Páviában, melyet már atyja megkezdett s ő befejezett, a legnagyobb szerű fejedelmi székhelye volt az akkori Európának. Oda tette át könyvtárát és a szentek ereklyéinek nagy gyűjteményét, melyeknek különösen buzgó hitet szentelt.

E kényur nem gondolt kevesebbre, mint az olasz királyságra, vagy a császári koronára, midőn 1402-ben megbetegedett és meghalt. Mondják, hogy összes államai egy izben 1.200.000 arany forint rendes, adón kívül egy esztendőben még 800.000-ot fizettek rendkívüli segélyként.

Fia volt Giovan Mária. Ez megint kutyái által híresült el, de nem többé vadász-kutyák által, hanem olyanok által, amelyek emberek szétmarczangolására voltak idomítva, és a melyeknek nevük ránk maradt épp úgy, mint Valentiniánus medvéinek neve. Midőn 1409 májusban, a még dúló háboru alatt, a kiéhezett nép az utcán azt kiáltotta feléje: Pace! Pace! (Békét! Békét!) zsoldosait a tömegre rontatá, kik 200 embert leöltek; azután akasztófa-halál által megtiltotta a Pace és Guerra szók (béke, háboru) kiejtését és még a papokra is ráparancsolta, hogy e helyett: duna nobis pacem (adj nekünk békét) ezt mondják: tranquillitatem (nyugalmat).

A szörnyeteket összeesküvők gyilkolták meg S.-Gottardo temploma mellett Milanóban.

Olvasva ilyen kényurakról s az ilyen kényurak bestialitásairól: be kell látnunk, hogy mégis csak halad a világ s a régi jó idöket emlegetni a mai rovására — legalább is egy kis hálátlanság.

Miniszteri rendeletek és döntvények.

— A mik a közönséget érdeklik. —
IV-ik közlemény.

Anyakönyvi-, házassági ügyek. A házasságkötésnél közreműködő anyakönyvvezető kötelessége szigoruan megkövetelni azt, hogy a házasságkötés és tanúk megfelelő, tisztességes ruházatban jelenjenek meg; de nem követelhető az, hogy a menyasszony menyasszonyi koszorút viseljen, vagy hogy a házasságkötés egyik-másika az egyházi házasságra emlékeztető, avagy általában szokásos jelvényeket használjon; tilos megkövetelni azt is, hogy a házasságkötés népszépe hozzanak magukkal, de ha népszép is megjelenik, a népszépet a házasságkötésnél megjelenéstől eltiltani nem szabad. (Belügyminiszter: 103374—1895. sz. a.)

Ha oly egyének lépnek házasságra, kiket a közhit házasságoknak tart, méltányos és szabad a házassági ki-

hirdetés alól felmentést adni és a házasságkötésnél a nyilvánosságot kizárni. (B. m. 93866—1891. sz. a.)

Annak az okiratnak, melyben a kihirdetés alól felmentést kérő házasságkötők kijelentik, hogy köztük házassági akadály fenn nem forog, nem kell okvetlenül kir. közjegyző által felvett okiratnak lennie, s a bály szerűnek tekintendő az akkor is, ha kir. bíróság, közigazgatási hatóság vagy községi előjárásig tartó eredő hitelesítéssel van ellátva. (B. m. 93841—1895. sz. a.)

Ha a felek igazolják, hogy az egyházi kihirdetés 1895. október hó 1-ső napja előtt s a bály szerűt megtörtént, a kihirdetés utolsó napjától számított egy év eltelté előtt újabb kihirdetés nem szükséges; ha az egyházi kihirdetés 1895. okt. 1-ig nem fejeztetett be, a polgári kihirdetés egészen újból kezdendő. (B. m. 84321—1895. sz.)

A születési anyakönyvben a gyermeket fölekezet nélkülük nem lehet bejegyezni. Törvényesített gyermekek vallásos nevelés tekintetében a törvényesekkel azonos szabály alá esnek. (B. m. 101,139—1895. sz.)

A házasság felek visszatartott irataikat visszakérni jogosítottak, ha saját költséggükön kiállított egyszerű másolatról gondoskodnak; az anyakönyvvezető-jegyző az ily másolatok készítéseért jogosult a szabályrendeletileg megállapított díjat igénybe venni. (Anyakönyvi közlemények 6. sz.)

Egyéb ügyek. A ki a saját birtokán gázdál a nuli kőborló vadász-kutyát lelővi, azt a kutyatulajdonosával szemben kárterítési kötelezettség nem terheli. (Magy. közigazgatás folyó évi 49. szám.)

Valakinek azon cselekménye, hogy minden jogos indok nélkül más udvarába hatolva a lakás ablakait megzörgeti, nem esendháborítást, hanem magánlak megsértésének vétségét követi el. (Belügym. 3216—1895. sz. a.)

Baromfiak által okozott károk bármily mérvű elszaporodása nem képez okot arra nézve, hogy a mező-őrök puszkával való ellátása engedélyezhető legyen. (Földm. m. 78689—1895. sz.)

Az egyenes adófelszámolási bizottság a feleket tárgyalásra csak akkor jogosított megidézni, ha az 1883. évi 44. t.-cz. 33. §-ában foglalt esetek valamelyike fenn forog. (Pénzügm. 37544—1894. sz. a.)

Ha a bor- és sör kimérésre jogosított egyének égetett szeszes italokat is kimérni óhajtanak, és ez iránt engedélyüket a pénzügyőri szakasznál kiegészítés végett személyesen adják be, kérvényi bélyeg nem követelhető, de ha irásban kéri az engedély kiegészítését, a kérvényre 50 kros bélyeg alkalmazandó, a pótengegyre egy frtos bélyeg nem jár. (Magy. közigaz. 49—95. sz. a.)

A pénzügyőrség jövedéki kihágás gyanúja esetében szemlélet külön felhatalmazás nélkül is tarthat, de hávkutatáshoz pénzügyigazgatói engedéllyel kell bírnia. (M. k. u. o.)

Rövid válasz a „Tiszántul“ megjegyzésére. E rovatnak vezetője lapunknak 4. számában reprodukált a forrás megjelölésével egy belügyminiszteri döntvényt, melyből kitűnik, hogy a törvényhatósági városoknál fogalmazóknak jogvégzettség kimutatni nem kell. A tisztelt lapkollega kétségbevonta, hogy létezik-e azon belügyminiszteri döntvény. Tetszésére azt mi ismét közöltük, mire a kollega azon bevezetéssel, hogy „aki tud arabosul, de nem tud magyarul (t. i. mi), a minősítési törvényből idézett; ezzel igyekezvén járatlanságát takargatni. Nos hát, kinek volt igazga? Nem a „Tiszántul“-nak, mert a folyó hó 12 ik lapján tartott városi fogalmazó-választásnál a kijelölt bizottság nem jogvégzett egyéneket jelölt, sőt meg is választottak fogalmazónak nem jogvégzett egyént. Igen, mert a kijelölt bizottság és a közgyűlés tudják azt, hogy a belügyminiszter autentikus törvény magyarázatát respektálni kell. Még csak ennyit: előállott egy talány, t. i.: nem tud sem arabosul, sem magyarul; mi ez, ki ez? Megfejtés: a „Tiszántul“!

Sz. J.

Párbaj és társadalom.

— Apró képek. —

Uraim! Hölgyeim!

A párbajt ki kell küszöbölni, mint olyant, mely a középkori ostobaságok egyik maradványa. Az erkölcs, a tisztesség, és becsület, a jellem felett itéletül erőszakolt párbaj nem is igazságos. A hetvenkedő, a kötekedő párbajban agyon lövi az általa megsértett becsületes embert, vagy halálos sebet vág rajta. Hol van itt az igazság? a jogszolgáltatás? az elégtétel?

A hallgatóság úgy gondolja, hogy a felolvasónak igaza van.

És a társadalmi filozóf, ki ily értelem ben

nyilatkozott a párbajról, csak hamar maga is — párbajt viv.

Fiatal házasok még mindketten. A nő szereti férjét, de hódol a nagy zásnak is.

X. párbajozott.

Igen! — feleli a férj — nehéz sebet kapott. Nos! mit ér vele? — válaszol a fiatal nő, —

Áh! az a párbaj egy nagy ostobaság. Mintha bizony okosabban nem rendezhetnék el ügyeiket a férfiak. No én meg nem engedném, hogy te édes férjem párbajozál. Az Istenért, még talán agyon löne valami aszfalt betyár! Nem! nem! — És a nő csókolja a férjét.

De később a férjnek lovagias ügye akad. Nos! — kérdi a nő.

Én nem verekszem.

Te gyáva! — mondja neki a nő.

Ezután megverekszik a férj.

Haza viszik a párbajozó fiút. Jó vágást kapott. Te izgága, haszontalan! — dörög reá az atya — te párbajoztál ismét. Kellett ez neked?

Már megtörtént — válaszol a fiu. — Azonban költségeim voltak.

Jól van! kifizetem. Nem volna baj, csak legalább nem ő vágott volna meg téged, hanem te őt.

Még alig husz éves, a tacsó már is párbajozott.

De megvágta ellenfelét; ő sértetlen maradt.

Az édes, jó anyja otthon kétségbeesetten várja a párbaj kimenetelét; sir, jajveszékkel és közben átkozza is az ostoba párbajozásokat.

A tacsó ép bőrrel haza jut. Az anyja megfedi őt, szítja is a fiát.

Nos? — kérdi — a másik?

Megvágta őt!

Az anyja, a ki kiszabadult teljesen az aggodalom alul, megöleli, megcsókolja fiát és így szól: Búszke vagyok reád!

Mért ne párbajozna az a tacsó fiú?

A törvényhozási teremben a párbaj ellen szónokol a képviselő: a törvényhozó. Mondja, hogy a törvényenyhé büntetést állapít meg a párbajozók ellen; hogy a párbajozások lehetőleg megszüntessenek, szigorítani kell a törvényt.

De most talán élesen is közbe szól egy képviselő-társ. (Mozaik.)

Mi volt? Ki volt az?

És a párbaj ellen szónokolt törvényhozó egy-két nap mulva a másikkal már párbajozik.

A hírlapíró párbajvétség miatt büntető bíróság előtt áll.

A kir. ügyész vádolja. Felhozza ellene, hogy a hírlapíró állással vádolt visszaelni szokott; gázol másokon; kéri, hogy vádlattal szemben a törvény szigoruan alkalmaztassék; aztán ki kéri a párbajmánia ellen, a hírlapíró tisztességtelen modus ellen.

Másnap a hírlapokban kissé vehemensen irnak a vádolt érdekében a kir. ügyész ellen.

Harmadik napon már lovagias elégtételt követel a — kir. ügyész ur, mert hát ő — tartalékos tisztis.

Két közigazgatási tisztviselő pletykából eredő botrányos összekocczanás után párbajra kelnek.

A belügyminiszter ellenük fegyelmi vizsgálatot rendel el és őket állásuktól — fel is függeszti.

Mi történik csakhamar?

Egy-két hét mulva párbajt viv maga a — belügyminiszter.

És így tovább. Párbajoznak mindig; mert a párbaj kiküszöböléséhez nem elégséges a törvény, és tudomány, ahhoz erkölcs és valódi lelki műveltség szükségesek. Meg kell előbb érnit a társadalomnak.

Sztarill János.

Kitűnő orpheum

a „CSARNOK“ kávéházban.

Minden este változatos műsor.

Hideg ételek, kitűnő italok, pontos kiszolgálás.

Dietrich J. és Fia
cs. és kir. udvari szállítók
budapesti cég
Tea-, Rum- és Cognac
bizományi raktára
NAGYVÁRADON
Olaszi, Fő-utca, **KISS DÁVID** urnál a különlegességi tőzsde mellett.

A heti krónikából.

— Részletek. —

A Reichsrathban ismét botrány volt, Schlesinger antiszemita képviselő a költségvetés tárgyalásánál megtámadta a magyarokat, a kik szerinte Ausztriai kulturális fejlődését megakadályozták. Az elnök kijelentette, hogy a Schlesinger beszéde lesülyesíti a ház tekintélyét.

A magyar zsurnalisztika egyik legkiválóbb alakja, Futtaky Gyula, a „Budapesti tudósító“ felelős szerkesztője és tulajdonosa, elköltözött az élők sorából. A magyar sajtó, a melynek nélkülözhetetlen szolgálatokat tett, őszintén sajnálja a korán elhunyt Futtakyt.

Éranciaország a szenzációja hazája. Legújában a reakzionárius lapok azzal a leleplezéssel keltették feltűnést, hogy a köztársasági elnök, Faure Felix neje törvénytelen származású. Faure Felix nem cáfolta meg ezt az állítást, hanem még ő maga tette közzé a valódi tényállást, a mely fényes tanúságot tesz fenkölt gondolkodásáról; ugyanis midőn házassága alkalmával mostani neje törvénytelen származását tudtára adták, ezt felelte: „Is-tenemre, Bellnot kisasszony nem felelős elzüllött atyja bűneiért.“ — A reakzionáriusok támadásával szemben fényes elégtételt nyújtott Faure Felixnek a képviselőházi elnök ama kijelentése, hogy a francziák rokonszenvén semmit sem változtatott a szenzációt hajhászó támadás.

Manapság igazán fehér hollóknak lehet nevezni a hűséges cselédek, a kik nemesak évekig, hanem évtizedeken át hűségesen szolgálják urkat. Ilyen fehér holló volt a héten Ács Veronika, a ki 45 évig szolgált Szacsvey Sándornál. Érdemeért meg is kapta jutalmát mind anyagilag, mind erkölcsileg; ugyanis az „Országos erkölcsnemesítő egyesület“ 100 koronát és egy örök emlékül szolgáló diszoklevelet ajándékozott neki, mely utóbbiban dicsérettel emelte ki érdemét.

A képviselőház ülését január 9-ére halasztották el, s így a honatyák egy hónapi karácsonyi vakációt kaptak.

Sok szegény embernek repesett a szive örömeiben, ha ugyan igaznak tartotta a múlt héten azt a hírt, hogy 5, mond öt fotintért bármely vidéki atyafi utazhat Budapestre és vissza a millenium alkalmával, megnézheti in g y e n a kiállítását, sőt két egész napon teljes ellátásban is részesül. Csak az a bibéje a dolognak, hogy kétszáz embernél kevesebb nem részesül ilyen kedvezményben; mert legkevesebb 200 vidékinek kell egy csoportban a kiállításra mennie, hogy 5 fitból kijöhessen. Most tehát a jó m u c s a i a k azon tanakodnak, hogy hogyan szedjenek össze 200 olyan atyafit, a kik rászánják magukat egy időben és egy csoportban a milleniumi utazásra.

Érdekes városi közgyűlés volt a héten. A törvényhatósági bizottság egy I. és II. osztályú fogalmazói állásra választott a pályázók közül. Az I. osztályú fogalmazói állásra egyhangulag Szőke András városi tb. aljegyzőt, a II. osztályura pedig Hajduska Arpád visszalépése folytán Molnár

Jánosapidijast választották meg Jaczkovits János ellenében. A megválasztottak azonnali letették a hivatalos esküt s a jövő évi január 1-én fogják megkezdeni hivatalos működésüket.

Ő Felsége Hatvani Deutsch Sándor, fővárosi nagykereskedőt a kereskedelem terén szerzett érdemeiért III. osztályú vaskoronarenddel tüntette ki.

DR. ERTLER MÓR
orvos,
sebész, szemész, szülész és gyermekgyógyász
lakik: Kispiacz-tér, Weinberger-ház.
Rendel d. e. 8-9-ig, d. u. 2-4-ig.

Biharmegyei vásárnap.

Heti vásárok.

Álmosd, szerdán.	M.-Cseke, szerdán.
Báránd, kedden.	Margitta, pénteken.
Beél, szerdán.	Micske, csütörtök.
Belényes, csütörtök.	N.-Bajom, pénteken.
B.-Ujfalu, csütörtök.	N.-Baród, hétfőn.
B.-Füspöki,	N.-Léta, csütörtökön.
B.-Böszörmény, csütörtök.	N.-Szalonta, pénteken.
Cseffa, csütörtök.	N.-Várad, kedd és péntek.
Csökmő, szombat.	Ókány, szerda.
Derecske, csütörtök.	Ókrös, kedd.
Dioszeg, szerda.	Piskóit, szerda.
Élesd, csütörtök.	Sarkad, csütörtök.
Ermihályfalva, csütörtök.	Szatárd, szerda.
Feketeó, hétfő.	Szent-lóbb, hétfő.
Felgyháza, csütörtök.	Szekelyhid, péntek.
Hajdu-ágos, szombat.	Széplak, kedd.
Henczida, szerdán.	Tenke, hétfőn.
M.-Keresztes, szerdán.	M.-Telegd, péntek.
Kis-Marja, hétfőn.	Torda, hétfő.
Komádi, péntek.	Zsáka, szerda.
Kötegyán, hétfőn.	Vaskóh, szombat.

Országos vásárok:

Sarkad d. cz. 14 s 15. — Tenke decz. 23.

A „Bazár“-étteremben minden csütörtök és vasárnap cigányzene.
Kitűnő ételek és valódi hegyi borok; pontos kiszolgálás.

Utmutató a hirdetésekhez.

Olvasó közönségünk iránti figyelemből betűrendben adjuk azon kitűnő és szolid cégek névsorát, akiknek hirdeteiből bő értesülést lehet szerezni a legelőbb bevásárlási forrásokról, vagy azon helyiségekről, ahol a legnagyobb kényelem mellett bő szórakozást talál a nagy közönség.

A hirdetések mind számozva vannak és így elég csupán ezen utmutatót áttekinteni, hogy kiki gyorsan rátaláljon arra a forrásra, amely bevásárlási szándékát érdekl.

- Fusländer S.** (férfi szabó) 21. sz.
- Breitner József** (petroleum-főraktár) K zép (Pável)-utca 40 sz.
- Czeglédy Sándor** („Zöldfa“ vendéglő, szálloda) 6. szám.
- Erődi Herman** (cukrász) 9. sz.
- Farkas József** (műkertész) 18. sz.
- Flegmann Armin** (női confection) 20. sz.
- Freyberger Albert** (női divat) 23. sz.
- Friedländer Herman** (divatárú üzlet) 35. sz.
- Grósz Henrik** (női confection) 7. sz.
- Hönigsberg N. F.** (füzkeresek) 2. sz.
- Jiraszék és Krausz** (mész és tűzifa) 17. sz.
- Ifj. Kohn Sámuel** (női divat) 8. sz.
- Kunz József és társa** (női divat) 1. sz.
- Leitner Lázár** (divatárúház) 14. sz.
- Légszeszgyár** 30 sz.
- Leitner Márton** (női divat) 15. sz.
- Mittheiler Ede** (férfi szabó) 4 sz.
- Moskovits A. és fiai** (lisztraktár) 28. sz.
- Neumann M.** (Lévai-palota) kész férfi ruhák 1. sz.
- Nemes Mihály** (női confection) 3. sz.

- Neumann M. Sándor** (kész férfi ruhák) 10. sz.
- Nádor L. és társa** (cipő, kalapüzlet) 27. sz.
- Stern Herman** („Korona“ kávéház) 29. sz.
- Silbermann Márton** (divat és rufös-üzlet) 26. sz.
- Szanditz Adolf** (női divat) 19. sz.
- Sziládky és társa** (férfiszabó) 11. sz.
- Schönberger Herman** (csemege-üzlet) 13. sz.
- Stern Ignác** (kész férfi ruhák) 16. sz.
- Silbermann Ignác** (apró hirdetések) 24. sz.
- Ungár Jenő** (könyvkereskedés) 5. sz.
- Wallerstein Ferencz** (butorkereskedő) 22. sz.
- Weinstock Fülöp** (ékszerész és órás) 25. sz.
- Weisz Ignác fia** (aranyműves) 37. sz.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Sarkadi Ignác.**
Főmunkatárs: **Rácz Mihály.**

Czigány-zene
minden szerdán, pénteken este és vasárnap délután
a „ZÖLDFÁ“-kávéházban.
Pontos kiszolgálás.

VASUTI KÖZLEKEDÉS.

Gyorsvonatok.			
Indulnak:		Érkeznek:	
Nagyvárad—Budapest.	Budapest—Nagyvárad.		
Velenze indul 2 14 8 33	Nagyvárad érkezik 2 12 7 08		
Nagyvárad ind. 2 26 8 43			
Nagyvárad—Kolozsvár.	Kolozsvár—Nagyvárad.		
Nagyvárad ind. 2 20 7 15	Nagyvárad érkezik 2 19 8 38		
	Velenze érkezik 2 14 8 33		
Egyéb vonatok.			
Indulnak:			
Nagyvárad—Budapest.			
Velenze indul	Sz. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárad indul	10 37	11 10	—
	11 04	11 32	2 22
Nagyvárad—Szeged.			
Nagyvárad indul	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
	4 25	7 30	10 20
Nagyvárad—Kolozsvár.			
Nagyvárad indul	Személyvonat	V. v.	
Velenze indul	2 06 3 58	12 05	
	2 30 4 05	12 14	
Nagyvárad—Arad.	N.-Várad—Köt—Gyoma.		
Nagyvárad ind. 4 25	Nagyvárad ind. 6 55 1 40		
Nagyvárad—Ermihályfalva.	Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.		
Nagyvárad ind. 6 45 4 35	Nagyvárad ind. 4 25 1 48		
	Velenze indul 4 38 2 01		
Érkeznek:			
Budapest—Nagyvárad.			
Nagyvárad érkezik	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Velenze „	1 48	7 15 3 42	
	2 12	—	4 04
Szeged—Nagyvárad.			
Nagyvárad érkezik.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
	9 32	8 30	5 30
Kolozsvár—Nagyvárad.			
Velenze érkezik.	Személyvonat	V. v.	
Nagyvárad érkezik	10 37 11 10 7 51		
	10 44 11 17 8 00		
Arad—Nagyvárad.	Gyoma—Köt—N.-Várad.		
Nagyvárad érkezik.	Nagyvárad érkezik.	V. v.	V. v.
	9 131	10 05	8 00
Ermihályfalva—Nagyvárad.	Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.		
Nagyvárad érkezik.	Vegyes v.	V. v.	Th. v.
	8 10 9 14	10 53 8 58	
		Nagyvárad érkezik.	11 05 9 09

A vastagabb számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 50 p-ig terjedő éjjeli időt jelzik.

10 lóerejű Sziegl-féle gőzmozdony
eladó,
esetleg egy 6-8 lóerejű géppel elcserélendő.

NYILT-TÉR.

Pályázati hirdetés.

A „Nagyvárad Pinczér-egylet“-nél lemondás folytán megüresedett ügynöki állás f. évi december hó 27-én, karácsony harmad napján fog választás útján betölteni.

Az alapszabályok értelmében csak azok pályázhatnak, akik valamely pinczeregyletnek tagjai, vagy voltak tagjai és szakképzettségeiket hitelt érdemlő okmányokkal igazolják.

A választás titkos szavazás útján szótöbbséggel 3 évre történik.

Az ügynök tisztelet-díját évről-évre a választmány állapítja meg; az egylet elhelyezési jogát az ügynök gyakorolja, aki tartozik irodahelyiséget fentartani és a berendezett szállót gondozni, melyért minden egyes személy után naponként 20 kr. díjat számíthat fel.

A pályázati kérvények legkésőbb folyó évi december 24-ig alulírt elnökhöz (Korona-kávéház) nyújtandók be, mert később érkezettek figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Nagyváradon, a Pinczeregylet-nek 1895. évi december hó 13-án tartott választmányi ülésében.

Sarkadi Ignác,
titkár.

Stern Herman,
elnök.

Új férfi és női divat-bazár.

Fő-utca (Guttmanu-ház)

IZRÁEL K.

főköja.

Figyelmébe ajánlja a női és férfi közönségnek

gyermekjáték nagyraktárát

A karácsony és újév alkalmából.

Finom berendezés; méltó a megtekintésre.

A „Kádár és Kiss“ cég üzlete mellett.

Legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándékok

felnőttek és gyermekek részére Kalenda János Szent László-téri üzletében.

Kitűnő varrógépek,

villanyos csengők és hozzá való berendezések a legszolidabb árak és jótállás mellett, Kossuth-utca (Mezey-ház) főkö-üzlet.

Legolcsóbb és legjobb
PETROLEUM.

Teljesen tiszta s teljesen szagnélküli

Hold petroleumot

(mely a legfinomabb kaukázusi nyers kőolajból készül versenyzik a legfinomabb császár olajjal.)

ajánlok literenként

csak 18 kr.

5 és 10 liter kannákban

házhöz szállítva,

Főraktár 40

Nagyváradon csak is

Breitner Fózsefnél

Közp (Pável) utcán 376. szám a.

Legolcsóbb és legjobb
PETROLEUM.

HIRDETÉSEK.

ANGOL BÉCSI DIVAT.

Férfi- és gyermek-ruha raktár.

Neumann M. Sándor

Nagyvárad, Olaszi, Bémer-tér, Poynár-ház,
a „Magyar Király“ kávéház mellett.

Bel- és külföldi szövetek nagy választékban.

Mérték utáni megrendelések pontosan és jutányosan
eszközöttek.

Telefon-összeköttetés.

10

Telefon-összeköttetés.

Női kézi munkák

izléses kivitelben

s hozzávaló anyagok

óriási választékban

kaphatók

23

FREYBERGER ALBERT-nél

Olaszi, Bazár-épület.

FRIEDLÄNDER HERMAN

Nagyvárad, fő-utca, Casino-épület
ajánl legolcsóbban

gummi-czipőket,
esőernyőket,
mindennemű téli keztyűket.

„KORONA“-kávéház!

Minden kedden s szombaton
este

czigányzene.

Minden szerdán este

katona-zene.

Üzlethelyiség-változtatás

következtében rendkívüli mélyen leszállított árakban kapható a már 50 év óta
fennálló

Weisz Ignác és Fia

cégnél Zöldfa-utczán mindenféle

arany és ezüst ékszerek és zsebórák.

Árjegyzék kivonat:

1 aranygyűrű 2 frttól kezdve.

1 arany lánc 8 frttól kezdve.

1 arany fülbevaló 1 frt 50 krtól kezdve.

1 arany óra 15 frttól kezdve.

1 ezüst óra 5 frttól kezdve.

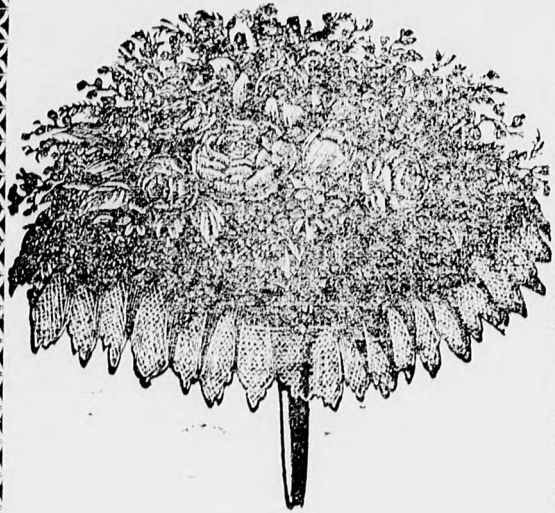
Gyémánt és brilliant gyűrűk, karcsattok, továbbá ezüst
evőeszközök, gyertyatartók stb. stb.

rendkívüli mérsékelt árakban.

Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban
a nagyvárad-velencei

műkertészeti- és rózsatelep.

Sürgöny-czím: Műkertészeti-telep Nagyvárad.
Virág-csarnok: Nagyvárad, Fő-utca (Bazár-épület).
Telefon-összeköttetés.

Élő virágokból koszorúk.

Koszorúk: igen szép, tartós zöldek és szép virágokból díszítve 1—3 frtig.
Babékoszorúk: ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból díszítve 2—5—10 frtig.
Ficus és Magnolia koszorúk: a legnagyobb mintájúak a legértékesebb és legfinomabb virágok és palma-lombokkal díszítve 10—25 frtig, a mi ezelőtt 35—40 frtba került.

Ugy a helybeli, mint a vidéki megrendelések teljesítésére kiváló gond fordítatik s a pontos elküldésért szavatosság vállalatik.

Azonkívül mintegy 50,000 drb szemzés által nemesített magas törzsű rózsák van készletben, mintegy 600 fajban. Egy éves nemesítésű drbja 35 kr, 2 éves kiváló szép koronával, darabja 60 kr. 60,000 drb gyökér nemes (vurcel echt) egy éves darabja 15 kr, 2 éves kiváló nagy bokrok drbja 30 kr., melyekről részletes faj és árjegyzék bérmentve kívánatra azonnal megküldetik.

18

Női felöltők

és

szőrme-gallérok,

ugyszintén

leány-köpenyek

a legnagyobb választékban és legjutányosabban kaphatók:

GRÓSZ HENRIK

női felöltők áruházában

Nagyvárad, Zöldfa-utca 34. szám.

7

Üzlethelyiség-változtatás!

Van szerencsém a t. vevő közönség tudomására hozni, hogy eddig a Weinberger-féle házban fennállott

fűszer- és csemegeárú-kereskedésemet

a Szent-László-tér

Zsiga-fundatio épületébe

(Magyar- és Kert-utca sarkán)

helyeztem át.

Az eddigi szives bizalmat megköszönve, a további pártfogást kérve, vagyok

Hönigsberg N. F.

Üzlethelyiség-változtatás!

UNGÁR JENŐ, előbb HÜGEL OTTÓ

ajánlja

könyv-, mű-, hangjegy-, papír- és írószerek raktárát, minden e szakmába vágó cikkek dús választékban pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett kaphatók

Ujjonnan berendezett gyorsajtó-nyomdájában mindennemű nyomtatványok, u. m. meghívók, belépti-jegyek, tárczrendek, számlák, látogató-jegyek, árjegyzékek, étlapok, gyászjelentések stb. gyors és izéstejjes kiállítása a legolcsóbb áron felvállaltatik.

Vidéki megrendelések pontosan, eszközöltetnek.

Rendkívüli

leszállított árakban legújabb

női felöltők

kaphatók

Nemes Mihálynál

kizárólag kész női felöltők

áruházában

túlhalmozott raktár miatt.

Lévay-palota, Köröspart-Corsó,

AUSLÄNDER S.

elsőrendű férfi-szabó üzlet Nagyváradon.

21

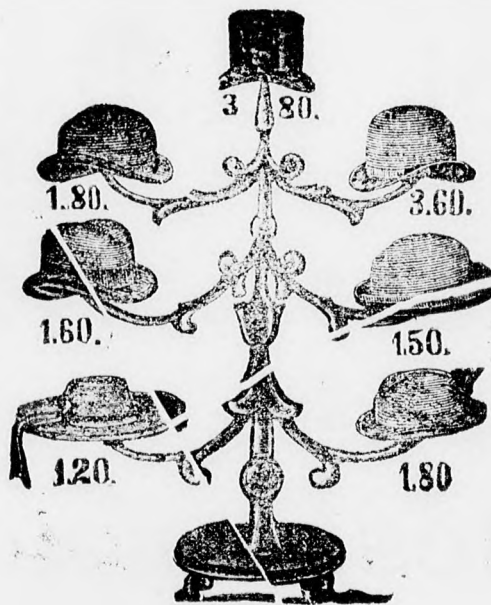
Legfinomabb kivitelű

öltönyök, paletot, körgalléros köpeny és téli kabátok mérték szerinti megrendelések mérsékelt áron.

AUSLÄNDER S. Szent-László-téren „Fekete Sas” szálloda alatt.

Leitner Lázár

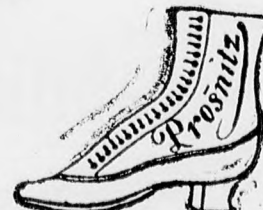
Nagyvárad, Zöldfa-utca.
a »Zöldfa«-kávéházzal szemben.

Nagyvárad, Zöldfa-utca,
a »Zöldfa«-kávéházzal szemben.

Első

kalap-, czipő-, fehérnemű

FÉRFI-DIVAT ÁRUHÁZ

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utca, a »Zöldfa«-kávéházzal szemben.

14

MITTHEILER EDE

férfi-szabó üzlete
Nagyvárad, Olaszi, fő-utoza.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint egy nagyobb csoport **angol szövete** jutányos vétele a on kellemes helyzetbe juttatott, hogy képes vagyok — míg ezek raktárából el nem adatnak — mérték után a legjobb szabású és kitűnően kiállított mindennemű

f é r f i -
 r u h á t

a készen vett jó férfi ruhánál

 sokkal olcsóbban előállítani.

Miért is tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy ezen nem mindenkor kínálkozó rendkívüli kedvező alkalmat megragadva, engemet tömeges látogatóikkal megszerencsésítenni méltóztassanak.

Midőn még a legszolidabb és legpontosabb kiszolgálatról mindenkit eleve biztosítok, ajánlom magam

teljes tisztelettel

Mittheiler Ede.

Férfi-öltönyre, valamint téli kabátra és felöltőre való **szövetek** méterenkint olcsóbban, mint bárhol.

4

Alapított 1802-ben.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

Vászonraktár. Szőnyegraktár.

Cs. és kir. udvari szállítók,
szabadalmazott

nagykereskedők és fehérnemű-gyárosok
≡ Nagyváradai áru-telepe ≡

Szt. László-tér I.

ajánlják dusan felszerelt raktárukat

női ruha-szövet
és

selyem árukban,

valamint tiszta minőségű

vásznak, asztalneműek,
szőnyegek és függönyökben.

Nagy választék Kész Nagy választék

menyasszonyi kelengyékben.

Szállodásoknak!

Vendéglősöknek!

Asztalneműeknél árendedmény.

Arjegyzék ingyen.

Minták bérmentve.

12

Sapkák, Karmantyuk és Pellerinek nagy raktára.

Sapkák, Karmantyuk és Pellerinek nagy raktára.

 Kész

női felöltők

és

ruhászövetek

 feltűnő

olcsó árban

Flegman Armin

divattermében

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utoza elején.

20

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Ujdonságok

az 1895-96. évi őszi és téli évadhoz

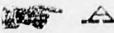

NÁDOR L. és TÁRSA-nál

Zöldfa-utoza

Nagyvárad,

Zöldfa-utoza

Dr. Munk-fő házi-épület.

 A legjobb gyártmányu

férfi-, női és leánycipők

(a legnagyobb választék és legolcsóbb árak.)

Valódi vadász vízmentes Halina-eszímák.

Camaschnik és valódi orosz Galloschnik

 főraktára.

Valódi Jäger tanár-féle alsó ruhák és mindenféle szövött árukban nagy raktár.

Férfi- és női- ingek, nyakkendők gallér és kézelők, valódi angolbőr- és kötött keztyűk, harisnyák, esőernyők, botok, pénz és szivartárczák, francia illatszerek, valódi Email g. kézelő-gombok és nyakkendőtűk stb.

A legújabb valódi angol, olasz és Pless **kalapok** főraktára.

Gráci Loden-kalapok és sapkák is nagy választékban kaphatók.

27

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

WALLERSTEIN FERENCZ

BUTORKERESKEDŐ

Zöldfa-utca **NAGYVÁRADON** Zöldfa-utca.
A „Zöldfa” szállodával szemben.

Ajánlja a t. közönség szíves figyelmébe dús választékú, mindennemű és legjobb minőségű

kárpitos munkákból álló raktárát,
nemkülönben

fa- és vas-butorakat,

képek, tükrök,

függöny-rámák, hálószoba és ebédlő-berendezések a legegyszerűbbtől kezdve a legfinomabb stílusú szilárd kivitelben, valamint a legkülönfélébb jutta, rps, gótelin, talma, ottomán, bourette, creton stb.

szőnyeg-szöveteket,

melyeket eredeti gyári áron enged a t. közönség rendelkezésére. Elvállal e szakmába vágó teljes

lakás-berendezéseket,

javitásokat és butorok becsomagolását, úgy helyben mint vidéken.

Legjobb gyártmányu zongorák és pianók

folyton raktáron vannak.

Tűzmentes vas-pénzszekrények a legnagyobb választékban és jutányos árak mellett.

Raktáramból egészen elkülönített osztályban *használt butorok* és *egész berendezések* kölcsön kaphatók.

22

ERŐDI M. czukrászata

Nagyvárad, Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket mérsékelt áron.

Vidéki küldeményeknél kitünő csomagolás.

23

SCHÖNBERGER HERMAN

csemege-üzlete

Zöldfa-utca (Farkas-ház.) **NAGYVÁRAD**, Zöldfa-utca (Farkas-ház.)

Mindennemű bel- és külföldi gyümölcsök nagyban és kicsinybeni jeladása.
Mindennemű füstölt hús-árak, továbbá csemege-borok és likörök.
Mindennemű csemege-sajtok, túró és olmtúzi kvargli, déli gyümölcsök, tea, rum és czukorkák, kitünő ugorkák.

Naponta friss kenyér és vaj kapható! 13

Befőttek jutányos árban.

Befőttek jutányos árban.

Kétségkívül legelőnyösebben

vásárolhatni

SZOLID

és

izléses

uri-, fiu-, és gyermek-

RUHÁT

szabott árak mellett

NEUMANN M. Czégnél

Nagyvárad, csakis Kishid-fő (Lévay-ház.)

RAKTÁRAK:

a monarchia minden nagyobb városában.

1

Az előre haladt idény miatt

a legdivatosabb angol és francia szövetek, selymek, továbbá különös szép választékban francia, szintartó barchetek és flanelek

●●● fél árban kaphatók. ●●●

Nagy raktárt tartok függönyök, valódi brüsseli, Velvet, Tapestry Axminster stb. szőnyegekben és azok tartósságáért kezességet vállalok.

A legjobb hírnevű id. SIEGL KÁROLY Morva Schönbergi vászon és asztalnemű gyáranak bizományi raktárát birván, e kiváló minőségű gyártmányt eredeti árakban árusítom. — Valódi svájci himzések a legdiszesebb kivitelben, eredeti gyári árakban. Mindennemű szabó-kellékek a legjobb minőségben, rövidárak u. m. női, férfi és gyermek téli alsók, (Hanschid, D. M. C. és gumpoldskircheni) pamutok, horgoló czernák, szallagok, diszek stb. dús választékban kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Ifj. KOHN SÁMUEL A PROFÉTÁHOZ Szt.-László-tér (Sas-épület.)

2

Korszakunk

'legnagyobb csodája!

A polgári házasság életbelépése alkalmával, mint előre is tudva volt, a házasságok igen nagy számban fognak történni; előre gondoskodva tehát, **mennyasszonyi kefényeket** tömegesen szereztem be, amit is **potom árban** bocsájtom a n. é. közönség rendelkezésére alant felsorolt árjegyzék szerint.

LEITNER MÁRTON

divatáruházában

Nagyvárad, Zöldfa-utca, „Zöldfa“ számloda kapuja mellett

Egy vég szépasségi vászon	ezelőtt 7.—	most	4.50
„ szépasségi schiffon	7.50	„	5.—
„ szépasségi kanavász	6.80	„	4.90
6 személyes damaszka garnitúra	5.80	„	3.55
Tiszta gyapjú kelme 120 ctm. széles	—98	„	—50
„ „ 95 ctm. „	—64	„	—35
Női posztó (Damentuch)	1.30	„	—80
Jó minőségű szövetek dupla széles	—42	„	—25
Diyatos Casmanosi barchetek	—48	„	—27
Jó mosó diyat	—35	„	—21
Flanell barchet szintartó	—27	„	—16
18642 db „ 1/4 téli gyapjúkendő dbja	6.25	„	2.80
986 „ 2 személyes paplan	4.75	„	2.50
64 „ matrác	7.80	„	4.—
1107 „ pokrócz	1.70	„	1.—

Ma adékok minden cütörtökön 1/4 árban árusítanak.

Szabókellék és ruhadiszek igen jutányos árban.

Női és férfi fehérneműek téli alsó ing és nadrágok, ágymatrak, függönyök szőnyegek és még az ide fel nem sorolt számtalan cikkek fél árban lesznek elárusítva.

15

UJDONSÁGOK

az 1895. őszi és téli idényre.

Bel- és külföldi női ruhaszövetek a legegyszerűbbtől a legfinomabb minőségig.

Most érkezett

női

confection- ujdonságok,

u. m. jaquetek, kabátok, köpenyek, cspes stb.

A legizlésebb női ruhák saját műtermemben elsőrangú erők által készítettnek el.

SZANDITZ ADOLF

divatáruházában

Nagyvárad, Bémer-tér, Lévy-palota.

Női ruhaszövet-minták kívánatra bérmentve.

19

Szőnyeg- és függönyök nagy választékban.

WEINSTOCK FÜLÖP

műrás, ékszer- és látszerész

Nagyvárad, Szt. László-tér 47. sz.
(Diamandi-ház.)

Javit és elad
mindennemű órákat
jótállás mellett.

Nagy választék
arany, ezüst, nickl,
álló, inga, keretes, ébresztő,
párisi, bura, iroda és schwarzwaldi
ÓRAKBAN.

Mindennemű
arany és ezüst ékszerek.
Valódi G. Rodenstok diaphragma
szemüvegek.

A legfinomabb
periscop üvegek, látcsövek
és
más optikai tárgyak
nagy választékban.

Üzletemben rendelkezésre áll a nagyérdemű közönségnek egy Rodenstok-féle Refraktometer (szemvizsgáló-gép), melynek segítségével egy perc alatt meg tudható mily üveg szükségesnek.

25

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ezen hirdetésekre felvilágosítás kapható

SILBERMANN IGNÁCZ

hirdetési közvetítő és elhelyező intézetében

Nagyvárad, Kapuczinus-utca 50. szám.

24

E rovatban közölt hirdetések után minden szóért 2 kr. fizetendő.

Bélyegilleték külön fizetendő.

Preperendiát végzett izraelita nevelő nő alkalmazást keres, közel Nagyváradhoz eskis vallásos házában. 2

Ügyes fűszerkereskedő segéd, ki a rövidáru szakmában jártassággal bír, november 1-től felvétetik 15 frt fizetés és teljes ellátás mellett. 3

Szilágymegyében egy 40 kat. holdas birtok jó karban levő épületekkel 5000 frt eladó. 4

40 éves intelligens nő gazdasszonyi állást keres. 5

Egy szolid, fiatal leány ajánlkozik czukrászdába mint elárusító. 6

Megvételre kerestetik egy jó karban lévő ház, mely 7% -ot jövedelmez, vételár lehet 10.000—20.000 frtig. 7

Csinos pénztárosnők azonnal alkalmazást nyerhetnek. 8

2000 frt óvadékkal rendelkező gazdatiszt megfélelő állomást keres. 9

Jó forgalmu szatócs-üzlet családi körülmények miatt azonnal átadandó. 26

Okleveles gépész évi állomást keres. 11

Irodaszolgnak ajánlkozik egy 20 éves fiatal ember, ki jelenleg is ily minőségben van alkalmazva. 12

Csinos külsejű 25 éves intelligens nő, magános urban mint gazdasszony ajánlkozik. 13

Román nő előnyben részesül. Mint gazdasszony kerestetik egy földbirtokhoz oly nő, ki 1—2000 frttal rendelkezik. Házasság nincs kizárva. 14

Kereskedelmi iskolát végzett csinos külsejű nő megfélelő alkalmazást keres. 25

Kezdő fűszerkereskedő segéd 8—10 frt havi fizetés mellett vidékre kerestetik. 17

Egy kitűnő forgalmu vidéki vendéglő, mely áll 6 szoba, étterem, kávéházból, családi körülmények miatt eladó, évi hasznóbér 1500 forint. 18

Nagy szálloda, mely 24 elegáns vendégszoba, kávéház, étterem, nagy táncsterem és melléképületekből áll, előnyös feltételek mellett bérbe adandó. 20

Bihar-, Békés- vagy Hajdumegyében 1000-2000 holdas birtok bérletre kerestetik. 22

Ápóító, képzett, ajánlkozik privátápolás és masszírozásra. Értekezni e rovat vezetőjével. 24

Közel Nagyváradhoz jó forgalmu üzlet, vendéglő vagy tejgazdasság megvételre kerestetik, rendelkező tőke 4000 frt. 27

Kitűnően képzett joghallgató, ki már évek óta foglakozik órák adásával és több előkelő családnál volt, mint nevelő alkalmazásban, szabad idejére néhány leckeórát keres főgymnaziumi, esetleg reál- vagy polgári iskolai rendes vagy magántanulók mellett Esetleg nevelői állást is elfoglalhatna valamely előkelő családnál. 27

Szakképzett könyvelő naponta két órai könyvelést, esetleg levelezést; elfoglal. 28

„ADRIA“ malom raktárai.

Van szerencsénk a t. érdeklődőknek b. tudomására hozni, hogy gőzhengermalmunk lisztjei, valamint

árpagyöngy és köleshántoló-malmunk örleményei

számára a Szt.-László-téren a „CSARNOK“ kávéház mellett fő-raktárt és fő-utczán, az Orsolya-szűszek záradójával szemben fiók-raktárt nyitottunk, hol ezek napi árak mellett kaphatók.

Milyen a fenti körülményre a t. fogyasztó közönség figyelmét felhívjuk, egyszerűsége miatt árjegyzésünket tudomásul venni.

Moskovits A. és fiai.

Új számjelzés:

A	B	C	0	1	2	3	4	5	6	7	8
13.—	13.—	12.—	12.50	12.—	11.50	11.—	10.50	10.—	9.50	8.70	6.—

Régi számjelzés:

A	B	C	0	1	2	3	4	5	6	7	8	8 1/2	8 3/4	9
13.—	13.—	12.—	12.50	12.20	12.—	11.70	11.50	11.20	11.—	10.50	10.—	9.50	8.70	6.—

Korpalszt I. rendű 7.—, II. rendű 6.—, Fiuma korpa 3.80, Durva korpa 3.60, Arpakorpa 4.20.

Szász kilonként ingyen zsákkal.

Ugyanott naponta kitűnő minőségű élesztő kapható.

28

A RENOVÁLT

„ZÖLDFA“

a legnagyobb kényelem!!

Éttermek, kávéház berendezése

a fő- és székvárosi hason üzletekkel versenyez

A modern kivitelben átalakított termek, szobák, egészen újonnan festve és butorozva.

A renovált

ZÖLDFA

Biharvármegyében

ma a legelegánsabbban és legcélszerűbben berendezett szálloda.

Mélyen tisztelt közönség!

Nem kíméltem költséget, hogy az elavult „ZÖLDFA“ helyiségeit a mai modern igényeknek megfelelőleg berendezhessem.

Hogy ezen ezélelem sikerült, bizonyítják a helybeli lapokban megjelent kedvező tudósítások és a nagy közönség elismerő nyilatkozatai.

Kitünő boraim és konyháim ajánlani felesleges, a mélyen tisztelt közönség évek óta ismeri; e helyen csupán a további pártfogást kérem.

Megrendelések

társas reggetire, ebédekre, vacsorára vagy lakomára

étlap avagy megállapított árak szerint mindekor elfogadtatnak figyelmesen kiszolgáltatnak.

Kivánatra külön diszes éttermek rendelkezésre állanak.

Havi étkezés. Ebéd és vacsora egy óra 24 frt.

Áll: délben 3 fogás (közte egy sült) és vacsora egy fogás étlapról választva.

Öt napon belüli napok leszámításba nem vétetnek.

Fűthető folyosók. Telefon.

Zónajegyek válthatók.

Minden csütörtökön és vasárnap

Manza Miska és fia zenekara játszik.

Rövebb értesítés a körlevelekben!

Teljes tisztelettel

Czeglédy Sándor,

a „Zöldfa“ bérlője.